

Montaurà

PREMSA
CORONA

NÚMERO 142
QUART TRIMESTRE 2022

REVISTA DE MANCOR DE LA VALL

**LA NOVA ESCOLA
JA S'HA COMENÇAT**

Editorial

Í N D E X

	pàg.
Crònica	3
Ajuntament informa	15
Entrevista Maria Moranta	20
Ara ha fet vint anys	26
Parròquia S. Joan Baptista	27
Neules per Nadal	28
De tot un poc	29
De tu a tu	33
Biniarrels, sa Fira de Mancor	35
Mancor de l'Art	40
Amics de la 3a Edat.....	41
Festa Pagesa	43
CE Montaura	44
Escoleta Montaura	47
CEIP Montaura	49
Biblioteca Municipal	50
Racó infús	60
Cuina sana	62
Imatges d'ahir, 1944	63
Per recordar	64

Coberta: Obres de la Nova Escola
Foto de Guillem Ribot Pol

Fotografies:

Biel Pocoví, Biel Fiol, Joana Maria Alba i Lluïsa Martorell.

Edita:

Ajuntament de Mancor de la Vall
Plaça Ajuntament, 1 – 07312

Correu electrònic:

revistamontaura@gmail.com

Depòsit legal: PM 3-1988

Impremta GOYA

Cristòfol Colom, 8a - 07360 – Lloseta
Tl. 971 51 41 42

Els articles signats expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Passat la festa dels Reis podem dir que acaba el cicle festiu de Nadal i Any Nou. D'ençà de la celebració de la fira **Biniarrels, sa Fira de Mancor**, el nostre poble ha viscut tot un seguit d'actes i activitats: Excursions (Lluc-Pollença, Raixa-Sóller). Trobada de Motos Trail del segle passat. Presentació de la temporada 2022-2023 de l'equip de futbol del Montaura. Concursos de postals de les festes de Nadal i de Betlems. El Betlem elaborat pels les treballadores i usuaris del Centre de Dia que va presidir totes les festes des de la plaça de l'Ajuntament. Mercadet de Nadal. La decoració i l'encesa de l'arbre de Nadal, animada amb el concert de nades a càrrec del grup Harmonia! L'arbre dels desitjos va quedar ben ple i ben decorat, també la plaça. Concert dels alumnes de Marga Rotger i també un concert de Nades del Cor Parroquial en el qual va intervenir, com acompanyament, un instrument musical ben nostre, la xeremia. Un circuit d'il·lusions nadalenc per als infants del poble. Una nit de Matines amb molta assistència, celebrades a les sis de l'horabaixa. XII edició del Torneig de Nadal de Mancor de la Vall en el camp de futbol de Turixant. Culminant el mes amb la Nit de Cap d'Any.

En aquest trimestre, per altra part, no tot han estat flors i violes; hem patit la manca de serveis sanitaris al nostre poble, un problema que encara no s'ha resolt i no sabem quan es resoldrà. Hem tengut la sensació de sentir-nos un poble abandonat, quan som ciutadans com els d'altres pobles que gaudeixen d'aquests serveis.

Trobareu l'apartat de la Biblioteca un poc més extens que en revistes anterior; hem volgut donar la importància que es mereix el 40è aniversari de la creació de la nostra Biblioteca.

Hem començat un any nou, 2023. Dilluns dia 9 de gener les escoles han iniciat el segon trimestre del curs. Acabarà el trimestre, just abans del dia del Ram, 2 d'abril, i Pasqua serà el diumenge 9 d'abril.

Telèfons d'interès

Ajuntament	971 501 776	Farmàcia	971 501 037
Ambulàncies	971 204 111	Funerària	971 880 440
Ambulatori antic	971 502 804	Guàrdia Civil	971 501 450
Biblioteca	971 883 518	G. Civil tràfic - Inca	971 883 000
Bombers	971 500 080	G. Civil urgències	062
Bombers urgències	085	Hosp. Comarcal d'Inca	971 888 500
Santa Llúcia	971 501 877	Hosp. Son Espases	871 205 000
Centre de dia	971 870 961	Parroq. S. Joan Baptista	971 501 828
Centre Salut - Inca	971 502 634	Polícia Local	687 526 362
Centre Sanitari	971 504 865	Poliesportiu Municipal	971 880 979
Cita Prèvia metge	902 079 079	Punt Informació Juvenil	971 883 518
Col·legi Públic Montaura	971 505 991	Radio taxi Inca	971 881 020
EPI Montaura	971 870 725	Urgències mèdiques	061
Info Salut Connecta	971 220 000		

TELÈFON D'EMERGÈNCIA 112

CRÒNICA

Octubre

A partir de l'1 i fins al 31 de març es canvia l'horari del parc verd tornant a l'horari d'hivern. *Podeu veure l'horari al gràfic de la dreta.*

També dia 1 es va donar inici al taller de cordar cadires en el primer pis del Casal de Cultura. Per a més informació i inscripcions contactar al 669261253.

El mateix dia es va publicar en el BOIB la concessió de subvencions plurianuals 2022-2023 del Departament de Promoció Econòmica i Desenvolupament Local del Consell de Mallorca per a dur a terme actuacions d'inversió de competència municipal, per un import total de 19.604.327,85€.

A l'Ajuntament de Mancor de la Vall se l'hi ha concedit la subvenció per l'import màxim que correspon, 480.000€, per a dur a terme els projectes que va presentar. *(Vegeu Ajuntament Informa)*

El cap de setmana, dies 1 i 2, el Club Ciclista Mancor ha participat en el Campionat d'Espanya Masters a Almeria i en el Campionat de Catalunya Bike Race de BTT. És un orgull que participeu en aquestes competicions esportives amb el nom de Mancor de la Vall.

Dia 3 l'agrupació Festa Pagesa inicia un nou curs de l'escola de balls mallorquins Joana Rotger. Els horaris seran: Els dilluns els nins i nines de 3 a 5 anys (nascuts a partir de 2019) de 18:00 h a 19:00 h i els nins i nines de 6 a 11 anys de 19:00 h a 20:00 h. Els dimecres els joves a partir de 12 anys de 19:00 a 20:00 h i l'agrupació de 19:30 h a 20:30 h.

Aquest dia es publica a premsa "Abierto el plazo de inscripciones para el proceso unificado de oposiciones de policías locales" *On es pot llegir* " El Govern ha abierto este lunes, y hasta el próximo 31 de octubre, el plazo de inscripciones para aspirar a una de las 135 plazas ofrecidas en el proceso unificado de oposiciones para policías locales." Un dels municipis afectats és Mancor de la Vall.

Dia 4 es donen inici els entrenaments funcionals variats gràcies a l'associació Gent Activa. Seran els dimarts i el dijous al pati des Casal de Cultura a les 19:00 h.

Aquest dia també comencen les classes de teatre per a joves i adults en el teatre municipal a càrrec den Jaume Xuia. Activitat l'organitzada per l'associació Arrels amb la col·laboració de l'Ajuntament.

Dia 5 s'inicia el taller *Moviment, Dona, cos i saber* (Iniciació) del programa "Genèrica, escola per la igualtat" organitzat pel Consell de Mallorca i impartit per Mona Bellizan. Seguirà els propers 19 i 26 d'octubre. Activitat gratuïta.

Aquest dia l'Ajuntament informa dels nous equipaments a la Biblioteca Municipal gràcies al Consell Insular de Mallorca i la subvenció de 2.914€ . S'han adquirit un ordinador nou, una memòria externa, noves prestatgeries i unes butaques amb taula. *(Vegeu Ajuntament Informa)*

Els dies 5 d'octubre i 9 de novembre de 10:00 h a 13:30 h, personal de l'ATIB (Agència Tributària de les Illes Balears) va atendre a qui havia demanat cita a les oficines de l'Ajuntament.

Dia 7 s'inicien les classes de pilates, que seran els divendres a la sala del Casal de Cultura a les 18:30 h Per a més informació i inscripció al 646389515 o a l'Instagram @associaciogentactiva.

Dissabte dia 8 i diumenge 9 es va celebrar una nova edició de Mancor de l'Art organitzada per l'Ajuntament. Artesania, pintura, fotografia, art visual, art urbà, teatre, activitats infantils, dansa, passacarrers, música i un curtmetratge foren les activitats d'enguany. No va fer falta inscripció prèvia. Enhorabona a tots els artistes. *(Vegeu Mancor de l'Art)*

Dia 10 es va celebrar l'acte de comprovació de replanteig per a l'inici de les obres d'ampliació del CEIP Montaura, on el director de l'obra va autoritzar l'inici de les obres per un import d'1.345.635,45€, iniciant-se a comptar el termini d'execució de 10 mesos per a la finalització de les obres. *(Vegeu Ajuntament Informa)*

Aquest dia el mancorí Tolo Morro participa en la lectura del Manifest en la celebració del Dia Mundial de la Salut Mental 2022 a Inca. Enhorabona Tolo!

Dia 11 es va publicar a la Plataforma de Contractació del Sector Públic l'anunci de licitació i el plec per a la instal·lació d'una pèrgola fotovoltaica per autoconsum de 10 Kwp amb un punt de càrrega doble per a vehicles elèctrics, a l'aparcament del cementiri amb un pressupost de 46.884,56€. *(Vegeu Ajuntament Informa)*

Dia 13 es fa difusió de la campanya de vacunació combinada contra la grip i les variants de la COVID19 que s'inicia amb les persones de 80 anys o més, persones amb condició de risc, embarassades i treballadors sanitaris i sociosanitaris.

Aquest dia a la Biblioteca municipal se celebrà una nova sessió del Cineclub amb la pel·lícula "FA YEUNG NIN WA (IN THE MOOD FOR LOVE", en versió original subtitulada ambientada a Honk Kong, 1962. *(Vegeu Biblioteca Municipal)*

Dia 17 dins els actes de celebració del 40è aniversari de la Biblioteca es va fer un contacontes "Haki, la papallona màgica" recomanat a partir de 4 anys. També hi va haver l'exposició i paradeta amb una mostra dels diferents productes de Comerç Just a càrrec del Casal de la Pau s'altra Senalla i el Fons Mallorquí de Cooperació. Compromesos amb l'Agenda 30 per avançar cap a un món més solidari, més just, més digne i més sostenible. *(Vegeu Biblioteca Municipal)*

Dia 17 es va publicar a premsa “La canción ‘Alegria’ d’Antònia Font se convierte en cuento. Petra Pericàs es la ilustradora de esta canción contada, una obra pensada para los lectores más pequeños”.
(*Vegeu una ressenya bibliogràfica a la pàgina 25*)

Dia 19 se celebrà el Dia Mundial contra el Càncer de Mama per sensibilitzar i conscienciar a les dones de tot el món, sobre la importància de realitzar un examen de mama regularment, amb la finalitat de detectar qualsevol signe o anomalia. Contra el càncer de mama, anticipar-se és vital. Tot el nostre suport a les persones en tractament!

Dia 21 dins els actes de celebració del 40è aniversari de la biblioteca es va presentar el llibre “El hombre de la cortina” i la tertúlia amb el seu autor, l’escriptor J. Massot, publicat enguany, de gènere policíac i de misteri.
(*Vegeu Biblioteca Municipal*)

El mateix dia l’associació Arrels comunica que dins els actes prevists a la fira *Biniarrels, Sa Fira de Mancor*, s’organitzarà, amb la col·laboració de diversos bars del poble, el club esportiu Incacs des Raiguer i l’Ajuntament de Mancor, els tornejos de truc, escacs i parxís el cap de setmana del 12 i 13 de novembre. Es pot fer la inscripció fins dia 9 de novembre. (*Vegeu Biniarrels, sa Fira de Mancor*)

Dia 22 al matí la Biblioteca municipal va fer una festa per celebrar el seu 40è aniversari. Va presentar l’acte la bibliotecària, na Cati. Va seguir el contacontes “*La muntanya de llibres més alta del món*” per als més petits, la inauguració de l’exposició de fotos, un petit acte commemoratiu amb les bibliotecàries que al llarg d’aquests anys han dirigit la Biblioteca lloant la seva bona feina; un aperitiu i tast de vins amb la bona música de Decassette i un precions photocall. Enhorabona i per molts d’anys!
(*Vegeu Biblioteca Municipal*).

El mateix dia horabaixa va tenir lloc la festa “Octubre fresc” en el Casal de Cultura organitzada per la confraria cervesera Llépols del Llúpol amb la col·laboració de l’Ajuntament. No va faltar la cervesa artesana, menjar germànic i bona música en directe.

Dia 23 l’Associació d’Amics de la Tercera Edat amb la col·laboració de l’Ajuntament organitzà una caragolada en el Casal de Cultura. Si va poder apuntar tothom que va voler, socis o no. Un menjar per llepar-se els dits! (*Vegeu Amics de la Tercera Edat*).

Dia 26 es publica a la Plataforma de Contractació del Sector Públic l’anunci de licitació i el plec per a dur a terme el projecte de millora de la Plaça de l’Ajuntament i la instal·lació del punt d’informació turístic. El pressupost de licitació sense impostos és de 99.991,53 euros. (*Vegeu Ajuntament Informa*)

Dia 27 a la Biblioteca Municipal es va descobrir el joc “LA POR DE MANCOR” per a celebrar la Nit de les Ànimes. Activitat dirigida a infants de 7 a 12 anys acompanyats d’un adult. Varen dur el mòbil o tauleta tàctil amb l’aplicació *Illa dels Tresor*, descarregada i s’ho passaren d’allò millor.

Dia 28 agents de Mallorca Activa a la sala d'actes ajudaren a les persones interessades en tramitar la sol·licitud del “Bo per a famílies” de 200 € que subvenciona el Consell de Mallorca. És una ajuda puntual de 200 euros per família que té com a objectiu col·laborar a pagar qualsevol despesa relacionada amb factures de subministraments, energètiques, educació, oci, etc., o bé assumir l'encariment dels preus de la cistella de la compra. Cada un tria en què la vol gastar.

Aquest dia se celebrà una sessió extraordinària del Ple de l'Ajuntament a la Sala de Plens.

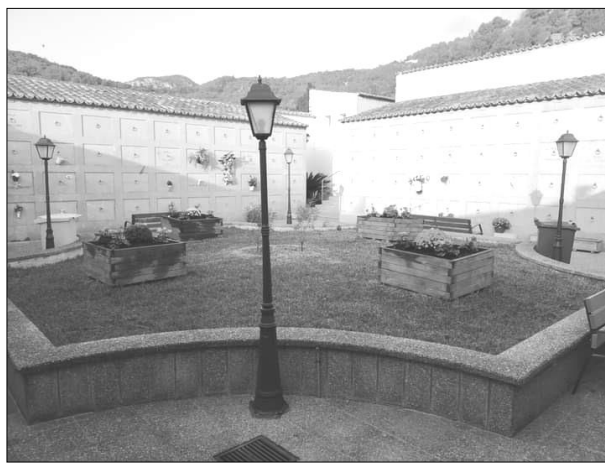

Dia 30 diumenge se va celebrar la XXXII Pujada a Lluc a peu des de Mancor. A les 7:00 h hem començat a caminar i a les 8:30 h han pujat amb el bus les persones que no ho podien fer a peu. A les 9:30 h hem agafat forces amb una berenada de pa amb sobrassada i botifarró. A les 11:00 h s'ha celebrat la missa i el ball de l'oferta i a les 13:30 h prop de dos-cents mancorins i mancorines ens hem assegut a taula per dinar de paella, ensaimada i cafè. Han col·laborat l'agrupació Festa Pagesa, l'associació d'Amics de la Tercera Edat, l'agrupació de Protecció Civil i altres persones voluntà-

ries. Una diada de festa mancorina a Lluc.

Aquest dia es va publicar a premsa “El nuevo edificio del colegio Montaura ampliará las plazas escolares del pueblo.”

Dia 31 l'Ajuntament informa que avui horabaixa, vigília de Tots Sants, a partir de les 19:00 h, perquè els nins i nines puguin celebrar la Nit de les Ànimes, els carrers del centre del poble estaran tancats a la circulació de vehicles. També anima a tots els mancorins i mancorines a participar en la celebració de la Nit de les Ànimes decorant les façanes de casa i encenent un fanal en cas que vulgueu donar llepolies als nins i nines. La Nit de les Ànimes és una nit màgica per retrobar-nos. Aquest és el moment de l'any en el que col·lectivament recordam els nostres difunts, als éssers estimats que ens han deixat i els honoram. És la nit per retrobar-nos els vius i els morts i per dar-nos permís per a l'enyor i el dol.

Novembre

Dia 1, dia de Tots Sants, el cementeri va rebre moltes visites. Al capvespre, a la Plaça de Dalt es va celebrar el Tots Sants Mancorí. Es va fer un taller de rosaris ensucrats amb llepolies, panellots i a les 19:00 h l'espectacle de carrer Bruixeria, ànimes i alegria! De tot d'una feren una mica de por, però es varen guanyar la confiança dels més petits amb qui ballaren, jugaren i feren encanteris.

Dia 3 va morir a Palma, on residia, el mancorí Llorenç Martorell Martorell, de *Can Francinaina*, als 81 anys. Donam el condol als seus familiars

També es publica “El Consell afegeix 70 km més a la ruta de Pedra en Sec a través de tota la Serra de Tramuntana. Uno de los objetivos de la modificación del Plan Especial que regula la red es garantizar el paso libre y gratuito por el itinerario... Según el Consell, las nuevas variantes incluidas dan respuesta a las peticiones de los ayuntamientos de Palma, Puigpunyent, Calvià, Esporles, Lloseta, Mancor, Santa Maria y Bunyola, con recorridos que enlazan con pueblos o lugares de interés, y que contribuyen al desarrollo local de los municipios afectados”.

Dia 4 l’associació cultural Arrels va compartir el primer episodi “Mancor News” informatiu creat per donar a conèixer la propera edició de la Fira de Mancor de la Vall que se celebrarà el darrer cap de setmana de novembre.

Dia 5 es va publicar a premsa les paraules del pilot mancorí Marc Horrach: “Augusto Fernández està tranquil, bromeando como siempre y trabajando como nunca”. El preparador físic del pilot mallorquí, una de las personas que mejor le conoce, advierte sobre las posibilidades de su pupilo en Chestre: “Ese circuito juega a su favor y él lo sabe”.

Dia 7 es publica el tríptic de la convocatòria de les III Jornades d’Estudis Locals de Mancor de la Vall, que se celebraran el dia 11 de febrer de 2023. L’objectiu d’aquestes jornades és contribuir al coneixement i la divulgació del nostre patrimoni, natural i cultural, de la nostra gent i de tots els fets interessants que han succeït en la història del nostre poble.

Les persones interessades en presentar una comunicació poden consultar les bases per a la presentació de les comunicacions en aquesta publicació i es poden inscriure a les oficines de l’Ajuntament i a la Biblioteca emplenant la butlleta i adjuntant un breu currículum i resum de la comunicació. També es poden inscriure a través de l’enllaç <https://forms.gle/saCnkqRuQBVOcVLC9>.

El mateix dia es publica a premsa “El plan de reconversión por el cierre de es Murterar prevé crear una planta de hidrógeno”. Es pot llegir “Entre las ideas que plantea el Convenio de Transición Justa (CTJ) destacan la construcción de una planta de hidrógeno verde y sus infraestructuras asociadas... El convenio de Transición Justa que negocian Govern y Estado afecta a 13 municipios de

Aquest dia es va publicar a premsa “El mallorquí que recupera arte con aire fenicio. Piezas fabricadas con vidrio fenicio, un arte en vías de extinción que recupera como hobby Manolo Muñoz”.

Mallorca. En total, supone una inversión de 17,3 millones... prioritariamente en 13 municipios de Mallorca: Alcúdia... Mancor de la Vall.”

Dia 8 es presenta el programa “*Mou-te amb salut*”. El Consell de Mallorca i l’Ajuntament ofereixen el programa d’activitat física dirigit a persones a partir de 60 anys. Es faran dues sessions d’exercici físic saludable setmanal per a un grup ampliat a 20 persones els dilluns i els dimecres dematí en el pati del Teleclub.

El mateix dia l’associació Arrels presenta el concurs de fotografia “El món dels bolets” dins les activitats prèvies a la fira de Mancor amb la col·laboració de la Federació d’Associacions de Fotografia i Afins, Foto Ruano i l’Ajuntament de Mancor de la Vall. (*Vegeu Biniarrels, sa Fira de Mancor*)

Dia 10 l’Ajuntament informa que durant els propers dies es durà a terme en el nostre municipi l’activació de la xarxa mòbil de nova generació 4G i 5G sobre les bandes de freqüència de 800 i 700 MHz, respectivament, dels principals operadors mòbils. Demana que si es detecta qualche tipus de problema en la visualització dels canals de la TDT, el Ministeri d’Assumptes Econòmics i Transformació Digital ofereix a tots els usuaris el servei de l’empresa Llegat700 a través del correu electrònic ayuda@llega700.es o al telèfon 900833999 per a gestionar qualsevol incidència i la seva solució gratuïta.

Aquest dia es va realitzar el taller “*Ballem la veu*” del programa “Genèrica, escola per la igualtat” organitzat pel Consell de Mallorca i impartit per Cecília Giménez des de les 17:00 h a les 19:00 h en el primer pis del Centre de Dia.

Dia 11 l’Ajuntament, mitjançant la subvenció per dotar de llibres les biblioteques públiques amb fons europeus, del Consell de Mallorca, per un import de 1.645 € ha adquirit un total de 149 llibres amb els quals s’amplia l’oferta de llibres de la nostra Biblioteca Municipal. Entre aquestes novetats hi ha llibres destinats a lectors adults, infantils, de lectura fàcil, de coneixements, còmics, sagues, col·leccions, clàssics, novetats, un poc de tot!

Dia 12 l’Ajuntament amb la col·laboració del Consell de Mallorca organitzà l’activitat Escape Room a Palma per a joves de 12 a 17 anys. Un Escape Room o sala d’escapament és una habitació o local en el qual es tanca a un grup d’aventurers o investigadors amb l’objectiu d’aconseguir escapar en un temps determinat. Acompanyats per na Noemí Parra, educadora social de l’Ajuntament, i na Teresa Fontanet, regidora de l’Ajuntament varen anar i tornar amb el tren des d’Inca cap a Palma. S’ho varen passar molt bé!

El cap de setmana del 12 i 13 de novembre, dins les activitats prèvies a la fira, l’associació Arrels organitzà, amb la col·laboració de diversos bars del poble, el club esportiu Incacs des Raiguer i l’Ajuntament els tornejos de truc, escacs i parxís. (*Vegeu Biniarrels, sa Fira de Mancor*)

Dia 14 es va presentar el cartell de la fira *Biniarrels, Sa Fira de Mancor*, organitzada per l'associació cultural Arrels amb el patrocini de l'Ajuntament. El cartell ha estat seleccionat entre tots els cartells que han fet els nins i nines del CEIP Montaura. L'artista és n'Arlet Pujadas Mora, alumne de 6è del CEIP Montaura.

Dia 15 l'associació Arrels comparteix el segon episodi dels informatius "Mancor News". Informen de què el proper dimarts, 22 de novembre, se celebrarà la presentació de la fira amb una mostra de cuina al bar restaurant Sa Piscina, així com altres aspectes de la fira.

Aquest dia l'Ajuntament informa de què ha adquirit 12 nous expositors amb un carruatge per emmagatzemar i 8 taules plegables que es destinaran a equipaments culturals. Una inversió de 3.989,97 €, dels quals 1.530,08€ han estat finançats pel Departament de Cultura, Patrimoni i Política Lingüística del Consell de Mallorca.

També informa de la millora que s'ha duit a terme a l'Arxiu Municipal. Gràcies a la convocatòria de subvencions de l'any 2022 del Fons Municipal d'Equipaments Culturals del Consell de Mallorca ha pogut adquirir el programari Atom, avalat pel Consell Internacional d'Arxius, per facilitar la tasca d'inventariar, catalogar i preservar la documentació de l'Arxiu Municipal.

Dia 16 va néixer Ona Amer Ferrer, filla de Rafel i Marina Lua. Enhorabona família!

Dia 18 va néixer Victòria Vidal Ramis, filla de Jordi i Margarita. Enhorabona família!

La setmana del 21 al 27 se celebra la Setmana Europea de Prevenció de Residus. Des de la Mancomunitat des Raiguer s'organitzaren tallers gratuïts. El dia 24 de novembre, de 17:00 h a 19:00 h a l'Ajuntament es va organitzar el taller "*Reutilitzem la roba que ja no empram*". Qui hi va participar va dur una camiseta de cotó màniga curta per realitzar el taller.

Dia 22 es va celebrar la presentació de la fira i un show cooking al restaurant sa Piscina a càrrec de la cuinera Elionor Amengual. Un tast dels diferents plats per llepar-se els dits!

Dia 23 varen contreure matrimoni Manuel Barceló Risco i Vanesa Vaquero Gabarri, els desitjam molta felicitat.

El mateix dia, a les 20:00 h a la Sala de Plens de l'Ajuntament se celebrà la sessió ordinària del Ple de l'Ajuntament.

Dia 24 l'Ajuntament ha contractat una nova aplicació d'obertura del Parc Verd destinat a tots els mancorins i mancorines residents en el sòl rústic per tal de facilitar la gestió dels seus residus en el Parc Verd municipal. *(Vegeu Ajuntament Informa)*

Del dia 25 a dia 27 es va celebrar *Biniarrels, Sa fira de Mancor*. Contacontes, concert de rock, actuacions infantils, exposicions, mercat d'artesanía, bon menjar, jornada gastronòmica, exposicions de fotografies i dibuixos, gegants, cavallets, glosadors, concert de Cris Juanico, xeremiers, flabiolers, tamboriners, mostra d'animals, mostra de ball mallorquí, ballades populars, DJs i xocolatada. El bon temps va acompanyar i ajudar a un altre èxit de la fira i organització. Enhorabona! *(Vegeu Biniarrels, sa Fira de Mancor)*

eliminar la violència contra les dones a la Plaça de l'Ajuntament el diumenge 27 a les 10:30 h.

Dia 25 en motiu del Dia internacional per l'eliminació de les violències envers les dones, l'Ajuntament va presentar " *Història d'una vida. 25N Ni una menys.*" Exposició de fotografia inaugurada les 18:30 h a la Biblioteca Municipal, organitzada juntament amb el fotògraf Pep Aguilar. Patrocina, l'Associació Fotogràfica de Sencelles i Bibiloni Fotografia. Després es va traslladar a l'Ajuntament per exhibir durant la fira.

Els actes programats continuaren amb la lectura del manifest per

També amb l'actuació teatral a càrrec de la companyia Las Reinas del Baile, amb l'obra Selva, al teatre municipal a les 18:00 h. Definida com "Festassa escènica que gira entorn a la dona de festa. Perquè un suposat clima de diversió es pot convertir en un perill?"

Dia 28 l'Ajuntament publica a la Plataforma de Contractació del Sector Públic l'anunci de licitació i els plecs per a executar el projecte d'instal·lació fotovoltaica per autoabastament elèctric part dels consums del camp de futbol. Els mòduls solars fotovoltaics s'instal·laran damunt les teulades dels vestuaris, el bar i la porxada de la grada del camp de futbol. El pressupost és de 109.611,75€. La idea és garantir el subministrament d'energia sostenible i renovable en el camp de futbol. *(Vegeu Ajuntament Informa)*

El mateix dia va morir a Inca on residia la mancorina Francisca Pou Mayol de can *Bollit*, als 87 anys d'edat. Donam el condol als seus familiars.

També el mateix dia va morir a Biniamar on residia el mancorí Tomeu Bonafé Alorda de can *Barraqueta*, als 94 anys. Donam el condol a tota la família.

Dia 30 la coordinadora del Centre de Salut d'Inca, al qual pertany la Unitat Bàsica de Salut de Mancor, comunica al Batle que a causa del concurs de trasllats entre els metges i metgesses de la Conselleria de Salut, la metgessa que estava destinada a la Unitat Bàsica de Salut de Mancor de la Vall ocuparà una plaça en un altre Centre de Salut i per tant deixa les seves funcions a la nostra Unitat Bàsica de Salut. Comença un problema que s'allarga moltíssim i que en el dia que apareix la revista encara no està solucionat. *(Vegeu Ajuntament Informa)*

El mateix dia va néixer Diana Minsa Bonafé Shabbir, filla de Margarita Maria i Syed Yaseen. Enhorabona família!

Desembre

Dia 2 s'informa de què a partir d'aquesta setmana les visites de pediatria es faran dilluns, dimarts, dijous i divendres en horari de matí en el Centre de Salut de Lloseta i els dimecres en horari d'horabaixa en el Centre de Salut des Blanquer a Inca. La pediatra serà la doctora Katalin Pascual.

Dia 4 es va anar d'excursió seguint la GR-221 que travessa la Serra de Tramuntana des d'Andratx a Pollença, recorrent el tram de Lluc a Pollença. Organitzada per l'ajuntament, començaren a caminar en direcció al Coll de Binifaldó, seguint pel bosc fins el Coll des Pedregaret i han baixat cap a les cases de Binifaldó. Acabaren a Pollença. La pluja les va acompanyar una estona però passaren un bon diumenge!

Aquest mateix dia, a les 10:00 h a la Plaça de l'Ajuntament es va organitzar una trobada de motos Trail del segle passat, que seguiren de ruta per camins secundaris. Ho organitzà l'associació Amics RD03 Mallorca amb l'ajuda de Manel Alba.

Dia 5 l'Ajuntament informa de què amb el suport d'Unió de Pagesos de Mallorca han instal·lat un cartell a l'entrada al poble per donar a conèixer la tasca dels pagesos i ramaders dels pobles de Mallorca. *(Vegeu Ajuntament Informa)*

Dia 6 es difon nova informació de part de la Coordinadora del Centre de Salut des Blanquer d'Inca *(Vegeu Ajuntament informa)*

Dia 7 l'Ajuntament informa de què ha instal·lat un nou cartell informatiu en el Parc Verd per consultar els residus que es poden dipositar a cada una de les fraccions separades per contenidors de matèria orgànica, envasos lleugers, rebuig, bolquers, envasos de vidre i paper/cartró.

Dia 8 va morir Pedro Amer Alorda, de *ca s'Ullot*, als 94 anys. Enviam el condol als seus familiars.

Dia 10 es va fer una sortida a la finca pública de Raixa, propietat del Consell de Mallorca, en el terme municipal de Bunyola, gaudint d'una visita guiada per la possessió, la monumental escalinata, els jardins que l'envolten i el gran safareig. Després es va anar a Sóller a dinar i fer una passejada abans de tornar cap a Mancor, un bon dissabte!

Dia 11 el CE MONTAURA en el camp de futbol de Turixant va celebrar la presentació de la temporada 2022/23. Endavant Montaura! *(Vegeu Club Esportiu Montaura)*

Dia 13 es va publicar a premsa la foto denúncia “Mancor de la Vall enfangado”.

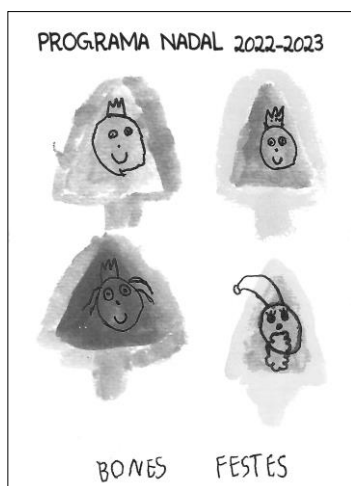
Dia 14 l'Ajuntament anima a participar en el concurs de postals de les festes de Nadal. La postal guanyadora serà la portada del programa de les festes de Nadal 2023.

També anima a participar en el concurs de Betlems. El lliurament dels premis als guanyadors es farà abans del repartiment dels regals dels Reis d'Orient.

Dia 15 va morir Joan Martorell Moyà, *Moià*, als 79 anys d'edat. Donam el condol als seus familiars.

El mateix dia l'Ajuntament informa de què a través del Programa SOIB Reactiva 2022 ofereixen tres contractes de feina de 6 mesos, un per a joves menors de 30 anys a l'atur, per treballar a la brigada municipal, i dos més per a majors de 30 anys en atur, de llarga durada, un de peó de manteniment i l'altre d'oficial/a segon de manteniment, ambdós per treballar a la brigada municipal.

Dia 15 a la Biblioteca municipal es va presentar el llibre *Com posidònia en un alzinar!* amb la presència del seu il·lustrador, Joan Lluís Oliver, i el seu autor, Biel Simonet. Enhorabona!

Dia 16 es presentà el programa de les festes de Nadal 2022. Des de l'Ajuntament aprofiten per donar les gràcies a totes les persones i entitats que fan possible aquest programa de festes i desitgen que les puguem gaudir amb estima, salut i alegria. Bones festes de Nadal i bon any 2023.

Aquest dia es va fer la presentació del projecte d'hort ecosocial a la sala d'actes. L'Ajuntament amb la supervisió tècnica d'APAEMA aquest 2023 volen començar el projecte d'hort ecosocial en el solar rústic, antic Parc Verd. Es donaren tots els detalls a la gent interessada.

A partir de dia 17 es llueix un betlem fet per les treballadores i usuaris del Centre de Dia.

Estarà a l'entrada de l'Ajuntament per tal de que es pugui visitar durant les festes. Amb molts de detalls i molta feina va quedar preciós!

Dia 17 es va celebrar a la plaça de l'Ajuntament el Mercadet de Nadal. La decoració i l'encesa de l'arbre de Nadal i el concert de nades a càrrec del grup Harmonia! L'arbre dels desitjos va quedar ben ple i ben decorat, també la plaça.

Allà mateix es va iniciar la recollida de joguines i productes d'higiene infantil. Durant les festes de Nadal a les oficines de l'Ajuntament es varen donar joguines i productes d'higiene infantil a benefici de Càritas i Creu Roja. Gràcies per la solidaritat.

També dia 17 l'Ajuntament informa de què aquesta setmana ha iniciat una nova campanya de retirada d'excrements de cans dins el nostre municipi. (*Vegeu Ajuntament Informa*)

Dia 18 va néixer Berta Bibiloni Baños, filla de David i Antonia. Enhorabona família!

Dia 20 la Conselleria de Salut ha comunicat a l'Ajuntament que la previsió és mantenir entre un i dos dies a la setmana de visita a la Unitat Bàsica de Salut de Mancor de la Vall, provisionalment fins després de les festes de Nadal. *(Vegeu Ajuntament informa)*

Aquest mateix dia a les oficines de l'Ajuntament un equip de professionals de l'Administració General de l'Estat assessoraren sobre els tràmits i gestions més habituals i ajudar a obtenir el certificat digital i la Cl@ve permanent. Des de la Delegació del Govern a les Illes Balears posen en marxa el programa-pilot "L'Administració a prop teu" que permetrà acostar als pobles més petits els serveis de l'Administració General de l'Estat.

Dia 21 va néixer Jaume Ramón Abrines, fill de Jaime i Magdalena. Enhorabona família!

El mateix dia també va néixer Albert Sastre Martorell, fill d'Antonio i Marta. Enhorabona família!

Dia 22 a les 19:30h en el teatre es va celebrar el concert de Nadal dels i les alumnes de na Marga Rotger. Enhorabona!!

Dia 23 l'Ajuntament informa de que ha col·laborat a petició del mancorí Tolo Morro

Mora en la torrada amb els seus companys del servei ocupacional de Fundació Garrover, els activistes d'Obertament Balears i professionals. Més DRETS que mai per la salut mental.

Aquest dia a la Plaça de l'Església els infants gaudiren amb el Circuit d'il·lusions nadalenc. Després els va

visitar el Pare Noel que va seguir pels carrers organitzat pel Grup d'Esplai S'Estel.

Dia 24 a l'església parroquial es va celebrar, com es fa a totes les esglésies de Mallorca, amb tota solemnitat i amb gran assistència de persones la missa de Nit de Nadal, ses matines, amb el sermó de la Calenda, el cant de la Sibila i de l'Àngel. *(Vegeu Parròquia de Sant Joan Baptista)*

Dia 26 a l'església es va celebrar un concert del Cor Parroquial, amb l'organista, Tomeu Ripoll, el xeremier, Bernardí Mateu, sota la direcció de Jaume Gual. *(Vegeu Parròquia de Sant Joan Baptista)*

Aquest dia a la Plaça de l'Ajuntament el grup d'animació infantil Mel i sucre va actuar per tots els nins i nines. Més tard varen rebre al Patge Reial, a qui el batle va entregar la clau del poble, i li entregaren les cartes per fer arribar als Reis d'Orient.

A partir de dia 27 es du a terme una modificació en els sentits de circulació del carrer Colomer i d'un tram del carrer Bernardí Mateu de Turixant. L'Ajuntament informa de què es faran unes setmanes d'adequació als canvis, i els veïnats afectats pel canvi podran fer aportacions.

Els dies 27, 28, 29 i 30 horabaixa i el dissabte 31 matí el CE Montaura organitzà la XII edició del Torneig de Nadal de Mancor de la Vall en el camp de futbol de Turixant. Hi

participaran 42 equips de les categories prebenjamí, benjamí i aleví. Tot un èxit de convocatòria i de participació. Enhorabona! (Vegeu *Club Esportiu Montatura*)

Dia 28 horabaixa a la Biblioteca municipal els nins i nines de 6 a 12 anys participaren en el taller de Nadal: Creació d'històries i contes amb peces de Lego.

Dia 29 se celebrà el taller de Nadal. Els més petits, nins i nines de 4 i 5 anys, aprenueren a construir una història amb peces de Lego a la biblioteca i s'ho passaren d'allò millor.

Aquest dia els i les joves de 12 a 17 anys gaudiren d'una sessió de cinema en el Festival Park amb sortida i tornada en bus. Dinaren allà mateix. Activitat organitzada per l'Ajuntament amb la subvenció del Consell de Mallorca i acompanyats per l'educadora Noemí Parra i la regidora Teresa Fontanet.

Un dia carregat d'activitats ja que a la Biblioteca es va fer una nova sessió del Cineclub amb la pel·lícula "El mismo amor, la misma lluvia", en versió original. Pel·lícula argentina dirigida per Juan José Campanella, del 1999.

Aquest dia es va publicar a premsa "El PP denuncia que el centro de salud vuelve a quedarse sin médico".

Dia 31 es va celebrar la Festa de l'Estandard a la plaça de l'Església. Per commemorar la Diada de Mallorca actuaren els cavallets d'Arrels seguit pel Cant de la Balanguera, l'himne de Mallorca.

Va seguir amb el Cap d'Any Infantil a la plaça d'Alt, on el grup infantil Músic Mec va actuar. A les dotze dels migdia els presents menjaren 12 peces d'un aliment i seguiren ballant.

I va acabar el dia amb festa de Cap d'Any amb raïm i cava per les campanades. Va seguir la festa amb l'Actuació de Societat Anónima, Enrokats i Dj Le Coq.

VOS DESITJAM UN NOU ANY AMB PAU, SALUT I ALEGRIA.

MOLTS D'ANYS I VENTURÓS 2023.

Joana Maria Alba Mateu

AJUNTAMENT INFORMA

Concessió de subvencions pluriennals 2022-23 per a dur a terme actuacions d'inversió de competència municipal.

Dia 1 d'octubre passat es va publicar en el BOIB la concessió de subvencions plurianuals 2022-2023 del Departament de Promoció Econòmica i Desenvolupament Local del Consell de Mallorca per a dur a terme actuacions d'inversió de competència municipal, per un import total de 19.604.327,85 €.

A l'Ajuntament de Mancor de la Vall se l'hi ha concedit la subvenció per l'import màxim que correspon, 480.000 €, per a dur a terme els projectes que va presentar al seu moment. Aquests són:

- Millora de la pavimentació asfàltica de diferents carrers i camins municipals.
- Dotació de serveis del carrer Biniarroi.
- Supressió de barreres arquitectòniques i millora de la piscina i pista de tennis municipal.
- Remodelació de l'enllumenat públic (quadre del carrer Orient).
- Substitució d'un tram de la xarxa de distribució d'aigua potable al carrer Margalida Sintes.

Durant els propers mesos es durà a terme la licitació i execució d'aquests projectes, els quals han d'estar finalitzats el mes de març de 2024.

Nous equipaments a la Biblioteca Municipal de Mancor de la Vall

El Consell Insular de Mallorca, a la convocatòria per equipaments culturals de l'any 2022, va subvencionar amb 2.914 € a l'Ajuntament de Mancor de la Vall.

Amb aquesta subvenció es varen adquirir nous equipaments destinats a la Biblioteca Municipal com són un ordinador nou, una memòria externa, noves prestatgeries i unes butaques amb taula per oferir un millor servei als nostres usuaris.

L'horari d'obertura de la Biblioteca Municipal de Mancor de la Vall és de 15:30 h a 19:00 h de dilluns a divendres.

Inici de les obres d'ampliació del CEIP MONTAURA

Dia 10 d'octubre de 2022, es va celebrar l'acta de comprovació de replanteig per a l'inici de les obres d'ampliació del CEIP Montaura (LA NOVA ESCOLA), on el director de l'obra va autoritzar l'inici de les obres per un import d'1.345.635,45 €, iniciant-se a comptar el termini d'execució de 10 mesos per a la finalització de les obres.

Per tal de garantir el trànsit rodat en els dos sentits de circulació, facilitar el trànsit de vehicles de gran volum i evitar incidents amb vehicles estacionats, de manera temporal només es permetrà estacionar vehicles en una de les dues voreres del carrer Pedregaret. Aquestes limitacions d'aparcament s'iniciaran a partir del dijous 13 d'octubre i duraran fins al final de les obres.

El campet de futbol exterior també deixarà d'estar inhabilitat temporalment perquè servirà de punt de magatzem de les obres d'ampliació del CEIP Montaura.

Les obres d'ampliació del CEIP Montaura i les obres d'obertura del nou vial suposaran una degradació important del paviment del carrer Pedregaret, motiu pel qual ja tenim en previsió l'actuació per a renovar el paviment del carrer Pedregaret una vegada finalitzin les obres d'ampliació del CEIP Montaura i les obres d'obertura del nou vial.

L'inici de les obres d'ampliació del CEIP Montaura són una gran notícia per a la comunitat educativa i per a tots els mancorins i mancorines i alhora volem demanar disculpes per les molèsties que les obres i les limitacions d'aparcament puguin ocasionar, però heu d'entendre que es fa per millorar el nostre municipi alhora que volem evitar incidents. Moltes gràcies per la vostra col·laboració!

Instal·lació d'una pèrgola fotovoltaica amb punt de càrrega doble per a vehicles elèctrics a l'aparcament del cementiri municipal.

El dia 11 d'octubre, es va publicar a la Plataforma de Contractació del Sector Públic l'anunci de licitació i el plec per a la instal·lació d'una pèrgola fotovoltaica per autoconsum de 10 Kwp amb un punt de càrrega doble per a vehicles elèctrics, a l'aparcament del cementiri municipal. El pressupost d'aquesta actuació promoguda per l'Ajuntament és de 46.884,56 €.

L'objecte del contracte és la instal·lació i manteniment, d'una instal·lació fotovoltaica sobre pèrgola i la instal·lació de dos punts de càrrega per a vehicles elèctrics. Aquesta actuació ens permet avançar en la millora de l'eficiència energètica del nostre municipi i la dotació de dos nous punts de càrrega per a vehicles elèctrics a través de la subvenció concedida per la Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius.

Anunci de licitació de les obres de millora de la plaça de l'ajuntament i instal·lació de punt d'informació turístic a l'Ajuntament de Mancor de la Vall.

El dia 26 d'octubre de 2022 passat es va publicar a la Plataforma de Contractació del Sector Públic l'anunci de licitació i el plec per a dur a terme el projecte de millora de la Plaça de l'Ajuntament i la instal·lació del punt d'informació turístic dins l'Ajuntament.

Amb la present contractació, finançada en un 80% pel Consorci Borsa d'Allotjaments Turístics, es pretén dur a terme la reforma i canvi de trespol i cablejat soterrat de la Plaça de l'Ajuntament, la reforma de la Plaça de Dalt per a tancar-la al trànsit llevat dels no residents en el mateix carrer i la reforma de la planta baixa de l'Ajuntament a fi d'adaptar-la i crear una oficina d'informació turística. El pressupost de licitació sense impostos és de 99.991,53 €.

Millora de l'arxiu municipal de Mancor de la vall

L'Ajuntament a través de la convocatòria de subvencions de l'any 2022 del Fons Municipal d'Equipaments Culturals del Consell de Mallorca ha pogut adquirir el programari AtoM, avalat pel Consell Internacional d'Arxius, per facilitar la tasca d'inventariar, catalogar i preservar la documentació de l'Arxiu Municipal de Mancor.

Subvenció per dotar de llibres les biblioteques públiques

L'Ajuntament, mitjançant la subvenció per dotar de llibres les biblioteques públiques amb fons europeus del Consell de Mallorca, per un import de 1.645 € ha adquirit un total de 149 llibres amb els quals s'amplia l'oferta de llibres de la nostra Biblioteca Municipal. Entre aquestes novetats hi ha llibres destinats a lectors adults, infantils, de lectura fàcil, de coneixements, còmics, sagues, col·leccions, clàssics, novetats, un poc de tot!

Equipaments culturals.

L'Ajuntament ha adquirit 12 nous expositors amb un carruatge per emmagatzemar i 8 taules plegables que es destinaran a equipaments culturals. Una inversió de 3.989,97 €, dels quals 1.530,08 € han estat finançats pel Departament de Cultura, Patrimoni i Política Lingüística del Consell de Mallorca.

Nova aplicació d'obertura de la barrera del Parc Verd per als residents en el sòl rústic de Mancor de la Vall

L'Ajuntament ha contractat una nova aplicació d'obertura del Parc Verd destinada a tots els mancorins i mancorines residents en el sòl rústic de Mancor per a facilitar la gestió dels seus residus en el Parc Verd municipal.

A partir de dia 1 de desembre, els veïns que viuen en el sòl rústic de Mancor poden comptar amb aquesta nova eina per poder accedir al Parc Verd. L'anterior aplicació que es feia servir per poder obrir la porta del Parc Verd va deixar de funcionar en el moment en què l'empresa que la gestionava va desaparèixer.

Per a la utilització d'aquesta nova aplicació es disposa d'un petit clauer com el de la imatge que s'ha d'acostar al porter automàtic que s'ha instal·lat al Parc Verd, el qual du incorporada una càmera de gravació per a controlar l'accés a l'interior del Parc Verd.

Disposar d'aquest clauer no eximeix de complir amb tota la normativa d'ús del Parc Verd, especialment pel que fa a la fracció de rebuig, que s'ha de dipositar sempre amb la bossa vermella, com fan els usuaris del porta a porta en el cas urbà del municipi.

Els mancorins i mancorines residents en el sòl rústic podeu sol·licitar el vostre clauer a través de la Seu Electrònica de l'Ajuntament (<https://ajmancordelavall.net/ca>) o de manera presencial a les oficines de l'Ajuntament emplenant una instància, en horari de registre.

En el moment de la recollida del clauer, l'usuari haurà de signar una declaració responsable on es compromet a complir amb la normativa d'ús del Parc Verd, juntament amb un full d'informació de cada una de les fraccions de residus, per tal de garantir el bon ús i l'adequada gestió dels residus en el Parc Verd municipal.

Licitació per a la instal·lació fotovoltaica en el camp de futbol

L'Ajuntament va publicar a la Plataforma de Contractació del Sector Públic l'anunci de licitació i els plecs per a executar el projecte d'instal·lació fotovoltaica per autoabastir elèctricament part dels consums del camp de futbol.

Els mòduls solars fotovoltaics s'instal·laran damunt les teulades dels vestuaris, el bar i la porxada de la grada del camp de futbol.

El pressupost de licitació, sense impostos, d'aquest contracte és de 109.611,75 €. Amb aquesta inversió es garanteix el subministrament d'energia sostenible i renovable en el camp de futbol, on gràcies a la instal·lació dels focus LED ja es va reduir significativament el consum d'energia elèctrica.

Amb aquesta actuació s'aconseguirà una nova millora mediambiental reduint el consum d'energies provinents de combustibles fòssils i una nova millora econòmica en la reducció de la despesa gràcies a la instal·lació d'aquesta font d'autoconsum amb energia sostenible i renovable.

Cartell d'entrada a Mancor, benvingudes i benvinguts, atenció, estau entrant a un lloc especial!

L'Ajuntament, amb el suport d'Unió de Pagesos de Mallorca, ha instal·lat un cartell a l'entrada del poble per donar a conèixer la tasca dels pagesos i ramaders dels pobles de Mallorca. La sobirania alimentària de la nostra terra depèn directament dels pagesos i ramaders i de la seva activitat. Al poble hi ha animals que pasturen i duen picarols, tractors que van a poc a poc, i pagesos que mantenen el paisatge i ens produeixen aliments.

L'Ajuntament, a la sessió plenària de dia 23 de novembre de 2022, a proposta del Batle, va declarar:

1. Que l'Ajuntament de Mancor de la Vall instal·larà aquest cartell a l'entrada del poble.
2. Que el Govern de l'Estat promogui allà on faci falta els canvis legislatius necessaris per tal que les diferents administracions públiques puguin fer compres preferentment de producte local sense problemes.
3. Aquest Ajuntament es compromet a què totes les compres que faci directament de producte agroalimentari (escoleta, centre de dia, esdeveniments culturals, actes, paneres, etc.), aquest sigui de producte local i totes les licitacions que suposin compra de producte agroalimentari, el producte local produït a Mallorca tindrà preferència i més puntuació.

Nova campanya de conscienciació de retirada d'excrements per als propietaris d'animals domèstics

L'Ajuntament va iniciar una nova campanya de conscienciació de retirada d'excrements de cans dins el nostre municipi.

Pensem que és una problemàtica que és bona de resoldre, i que és responsabilitat de totes i tots aquells que tenim cans i cusses.

En aquests moments hi ha distribuïdes 12 papereres d'ús exclusiu per excrements d'animals en el casc urbà i en alguns dels camins més transitats a peu del municipi, i n'hi ha 3 més de demanades a una empresa especialitzada.

Fer ús d'aquestes papereres ja és una qüestió d'educació i de respecte a la resta de veïnes i veïns del poble. A totes i tots ens agrada presumir de poble i ens encanta "fer poble", participant de les nombroses activitats que es realitzen al municipi, participant de les diferents associacions i entitats esportives que hi ha, però "fer poble" també és això, cuidar el municipi, evitant embrutar-lo en la mesura del possible, i aquesta és una mesura fàcil, basta amb recollir els excrements dels nostres animals. Els animals no ho saben fer.

També és important no obrir les portes de les cases i amollar els animals per a que surtin de casa sols a passejar i deixar els seus excrements al carrer.

Des del Jutjat de Pau també ens fan arribar que ha augmentat molt la problemàtica entre veïnes i veïns per les molèsties dels lladrucs dels cans. Som conscients que aquesta mesura sí és més complexa i més difícil de gestionar, però sí que volem demanar un esforç per minimitzar aquest altre aspecte de la convivència veïnal.

Sabem que totes i tots hi fareu un esforç i des de l'Ajuntament i des de la resta de veïnes i veïns del poble vos ho agraiem especialment.

Moltes gràcies per col·laborar en el manteniment del municipi i les vostres responsabilitats sobre els animals domèstics.

HISTÒRIA DE LA MANCA DE SERVEI SANITARI AL NOSTRE POBLE

Capítol primer, dia 30 de novembre.

Falta de metgessa a la Unitat Bàsica de Salut de Mancor de la Vall

Dia 30 de novembre la coordinadora del Centre de Salut d'Inca, al qual pertany la Unitat Bàsica de Salut de Mancor de la Vall, ha comunicat al Batle que a causa del concurs de trasllats entre els metges i metgesses de la Conselleria de Salut, la metgessa que estava destinada a la Unitat Bàsica de Salut de Mancor de la Vall ocuparà una plaça en un altre Centre de Salut i per tant deixa les seves funcions a la nostra Unitat Bàsica de Salut. En aquest mateix concurs de trasllats 6 llocs de feina de metge han quedat vacants, entre els quals, el que realitza el servei a la Unitat Bàsica de Salut de Mancor de la Vall, de manera que temporalment la Unitat Bàsica de Salut es troba **sense metge i sense data prevista d'incorporació d'un nou metge o metgessa.**

Resposta del batle a la notícia

Davant aquest fet tan preocupant, el mateix dia, el Batle es va posar en contacte amb els responsables de la Conselleria de Salut i ha enviat una carta a la senyora Patrícia Gómez, la Consellera de Salut del Govern de les Illes Balears, reclamant una reunió urgent amb l'objectiu que com a màxima responsable d'aquesta greu injustícia posi solució a la manca de metge a la Unitat Bàsica de Salut de Mancor de la Vall, un **servei bàsic irrenunciable** per als mancorins i mancorines.

La manca de professionals sanitaris no pot ser excusa ni motiu per a deixar de prestar el dret bàsic de servei sanitari de proximitat per a tots els mancorins i mancorines.

El batle reafirmar la seva postura davant del fet:

Des de l'Ajuntament de Mancor de la Vall exigim a la Conselleria de Salut que s'incorpori de manera immediata un nou metge a la Unitat Bàsica de Salut de Mancor de la Vall i així ho reclamam fermament a la Consellera de Salut. Si de manera immediata no s'incorpora un metge a la Unitat Bàsica de Salut prendrem totes les accions que des de l'Ajuntament de Mancor de la Vall disposem per a que es restitueixi aquest dret bàsic de tots els mancorins i mancorines.

Altres comunicats de dia 2 de desembre

Informació: A partir d'aquesta setmana les visites de pediatria es faran dilluns, dimarts, dijous i divendres en horari de matí en el Centre de Salut de Lloseta i els dimecres en horari d'horabaixa en el Centre de Salut des Blanquer a Inca. La pediatra serà la doctora Katalin Pascual.

Comunicat de la Coordinadora del Centre Es blanquer d'Inca, dia 6 de desembre.

A la Unitat bàsica de salut de Mancor de la vall

La Coordinadora del Centre de Salut des Blanquer, del qual depèn la Unitat Bàsica de Salut de Mancor de la Vall, ha comunicat al Batle de l'Ajuntament de Mancor de la Vall que a partir d'ara un metge donarà consulta al manco els dimecres a Mancor de la Vall, mentre se soluciona la cobertura de la plaça de metge de la Unitat Bàsica de Salut de Mancor de la Vall.

Els serveis d'infermeria i d'administració seguiran en funcionament com fins ara.

Per a sol·licitar consulta mèdica, per a tramitar documentació de baixes o altres tràmits s'ha de telefonar a Info Salut Connecta al 971220000, des d'on ens posaran en contacte amb un metge per tramitar la documentació necessària o valorar les consultes sanitàries.

Des de l'Ajuntament de Mancor de la Vall i en coordinació amb altres ajuntaments en la mateixa situació, com és el cas de Banyalbufar, seguim pressionant i reclamant davant la Conselleria de Salut la cobertura urgent de la plaça vacant del metge de la Unitat Bàsica de Salut de Mancor de la Vall.

Altres comunicacions a l'Ajuntament de dia 20 de desembre.

La Conselleria de Salut ha comunicat a l'Ajuntament de Mancor de la Vall que a causa del concurs de trasllats entre els metges i metgesses que s'ha duit a terme aquestes setmanes, a Inca hi ha set metges i metgesses que s'han traslladat a altres centres de treball, estant aquestes places en procés de contractació per a la seva ocupació.

La previsió que ens han comunicat a curt termini és mantenir entre un i dos dies a la setmana de visita a la Unitat Bàsica de Salut de Mancor de la Vall, provisionalment fins després de les festes de Nadal.

La Conselleria de Salut ens ha transmès que són conscients de l'augment de feina a Mancor aquests darrers anys a causa de l'augment poblacional i per això consideren que és necessari fer feina en aconseguir augmentar el servei presencial de metge o metgessa a la Unitat Bàsica de Salut.

L'Ajuntament de Mancor de la Vall i la Conselleria de Salut ens hem emplaçat a tornar a parlar-ne passades les festes de Nadal per a conèixer la situació existent, tenint molt clar que seguirem insistint i reivindicant que aquesta previsió de feina sigui un fet i els mancorins i mancorines **tenguem el servei de metge o metgessa que ens correspon.**

TANT DE BO QUE PASSAT FESTES ES RESOLGUI AQUEST PROBLEMA.

MARIA MORANTA FRONTERA, de s'Òptica

El dilluns dia 14 de novembre, amb na Joana Maria Alba, acudírem a ca na Maria de s'Òptica a la seva casa de la zona coneguda com a s'Hort de Son Simó, avui urbanitzada, just a devora el Casal de Cultura i el Teatre, per fer l'entrevista de Montaura del trimestre que es publicarà el gener de 2023. Prèviament na Joana Maria havia concertat l'entrevista i en una conversa amb na Maria a la seva Òptica Lluç d'Inca acordàrem el dia i l'hora de trobar-nos.

Tenim el costum de posar a l'encapçalament després del nom de naixement com es coneix al poble la persona que entrevistam. En el cas de na Maria, i així ho decidírem amb ella, més que posar el malnom de procedència dels seus pares, posar el nom de s'Òptica, perquè és així com tothom la coneix a Mancor.

Acomodats a la sala d'estar i posat a punt l'enregistradora, iniciàrem la conversa.

Per començar, Maria, ens agradaria parlar un poquet de la teva genealogia, les dues branques dels teus pares.

Comencem pel teu pare, quin era el seu nom?

Mun pare nomia Joan Moranta Mateu.

Quin era el seu malnom?

Li deien de ca s'Escolana, per part de la seva mare. Però també li deien de can Rengo, per part de son pare. Es meu padrí feia feina a GESA. En aquell temps es revisaven es comptadors de ses cases i es cobrava el cos del consum a cada casa.

El teu padrí per part del teu pare, quants de germans va tenir, ho recordes?

Tal vegada no els digui en ordre, varen ser quatre, es meu padrí que nomia Pep, el tio Joan que vivia a sa Creu, el tio Jordi Cabà que vivia en es carrer des metge, i sa tia Llúcia que vivia en es carrer des cine.

La padrina per part del teu pare, quants de germans va tenir?

La padrina nomia Maria i li deien de ca s'Escolana. Tenia tres germans el tio Tomeu, que vivia en es carrer Fosc i dues germanes, sa tia Francisca, que estava en es carrer del Bisbe i sa tia Magdalena, que vivia a Inca.

El teu pare quants de germans va tenir?

Eren quatre germans. Mun pare, que era es major, el tio Pep, el tio Jordi i sa madrina Antònia.

Passem ara a la família de la teva mare. Què nomia ella?

Magdalena Frontera Martorell

Quin era el seu malnom?

Era de ca na Mirall.

El teu padrí per part de la teva mare, quants de germans va tenir, ho recordes?

Es padrí matern, Vicenç, de ca s'hortolà (tenien aquest nom perquè varen viure i treballar a s'hort de Son Catlar de Massanella) eren molts de germans: es major era en Joan, dues germanes bessones una era de sa Bodegueta, que estaren a Son Collell i s'altra era casada a cas pollet, el tio Salvador, (aquests tres vivien a Mancor), el tio Gaspar (casat a Santa Margalida) i sa mare d'en Toni Solé, na Magdalena.

La padrina per part de la teva mare, quants de germans va tenir?

Sa padrina materna, Joana Maria de ca na Mirall, tenia dos germans un casat a Valldemossa i un altre casat a Manacor.

La teva mare quants de germans va tenir?

Eren tres, sa tia Antònia que era sa major, es meu padrí jove Joan i mu mare que era sa petita.

Quina feina feien els teus pares?

Mun pare era representant de sabates i viatjava per tot Espanya. Fent sa seva feina fins i tot va anar a Canadà i als Estats Units. Hi va haver moments que a sa fàbrica feien sabates que es deien "tejanas" i de motorista. A sa península viatjava pel nord, Andalusia, nord d'Àfrica (Ceuta i Melilla).

Es taller era de mun pare i des seu cunyat que era casat amb sa germana de mu mare, nomia Guiem Rotger, era de ca sa Xorca, li deien es xorquet. Ell duia es taller i mun pare era es que viatjava i recollia ses comandes de sabates que després es feien a sa fàbrica.

Mu mare de joveneta era brodadora, brodava a ca ses Hereves. Mu mare era una persona que era ràpida per aprendre ses coses i fer-les. També va fer feina en es taller i cuidava de sa casa.

Passem ara a tu. Quan vares néixer?

Jo vaig néixer el 29 de novembre de 1962.

Saps on vivien els teus pares quan tu vares néixer?

Quan va néixer es meu germà major, en Pep, ells vivien a sa casa des costat des cafè de Can Bernat, allà hi vivien es padrins de part de mun pare. Quan jo vaig néixer vivien a sa casa on ara hi viu sa meva madrina Antònia. Allà també va néixer es meu germà Vicenç. Es meu germà petit, en Joan, va néixer quan ja vivíem a sa casa actual on viu en Vicenç

Aquests són els teus germans?

Sí, tres germans i jo. També tenia una germana bessona, que es va morir quan va néixer, perquè duia una volta al cordó umbilical.

On vares aprendre les primeres lletres?

Jo vaig anar a escola a ca ses monges. Record que teníem una monja que era sor Maria. Quan feia quart de Primària ja vaig passar a la Puresa d'Inca.

A vegades s'ha dit que a l'escola d'un poble com el nostre no aprenen tant els alumnes com a un col·legi d'Inca o de Palma "de pago" com deien. Per tu aquest canvi de centre, quan passares a la Puresa, en aquest sentit, notares manca de coneixements?

No, jo vaig poder seguir els estudis amb tota normalitat a la Puresa i més endavant a Sant Francesc on vaig fer el batxiller.

La família, pares i germans de na Maria

Recordes quan feres la primera comunió?

Sa primera comunió la vaig fer amb es meu germà Vicenç. Crec que ell tenia sis anys i jo en tenia set.

Na Maria i el seu germà Vicenç el dia de la primera comunió

Recordes algunes nines i nins que combregaren amb tu?

Sí, hi havia na Catalina Morro de can Fressa i es seu germà Joan, na Maria del Rosari Pericás, filla d'en Pedro Garriguer, en Jordi de sa Botiga nova i altres.

Quan acabares l'ensenyament de Primària a la Puresa on anares a fer el batxiller?

Després, a primer de batxiller, el que llavors es deia BUP, vaig anar a Sant Francesc d'Inca. Per cert només feia un any que hi anaven nines a Sant Francesc. Allà vaig fer es tres cursos de BUP i s'any de COU.

I quan acabares els estudis allà, començares a la Universitat?

Sí. Mun pare, fort i no et moguis, em digué que me n'havia d'anar a estudiar a Barcelona. Jo volia quedar a Mallorca. Vaig tirar es papers per fer medicina i farmàcia a València i a Barcelona. Me donaren plaça de Medicina a València i de Farmàcia a Barcelona. En aquell moment a sa Universitat d'aquí feien es primer curs de Farmàcia i jo, per quedar un any més aquí, vaig fer aquest primer curs i llavors vaig passar directament a segon a Barcelona.

Quan vaig anar a Barcelona vaig estar un mes i mig sense xerrar per telèfon amb sa mamà perquè ella només plorava. Només xerrava amb ells es diumenge es vespre, un dia a sa setmana.

Quan feia quint de Farmàcia hi havia sa possibilitat, segons ses notes, de fer òptica. Llavors mun pare també va insistir, "has de fer òptica, has de fer òptica". Vaig fer òptica i mira per on, ha estat el meu futur, encara que també he fet feina de farmàcia, perquè tenc es dos títols.

Recordes algunes persones, que en aquell temps dels teus estudis universitaris, també estudiaven a la universitat de fora de Mallorca?

De Mancor, pot ser que hi hagués altres persones, es meu germà Vicenç, sí, que estudiava veterinària. No en record d'altres, segur que n'hi havia. Pel que fa a dones sí que hi havia amigues meves que estudiaven magisteri, però a Palma, no fora de Mallorca. De més majors que jo sí que n'hi va haver, des meu temps ara no record ningú.

Passem a la vida laboral. Quan vares acabar els estudis, què feres?

Vaig acabar es curs pes juny i tot s'estiu vaig fer substitucions a ses farmàcies des voltant de Mancor, vaig estar a Costitx, a Campanet, també a

Llubí. Després vaig fer feina a una farmàcia de Palma, devora on abans era Prica, que tenia un centre de salut al costat. Allà teníem molta feina. Després vaig passar a una farmàcia de devora es Teatre Princi-

Fent feina a la seva Òptica Lluç

pal que es deia sa Farmàcia Vidal. Allà necessitaven una apotecària òptica, llavors encara no hi havia molta gent amb aquests dos títol i així a mi me va anar bé.

Després va néixer sa meva filla major i va néixer molt petitona. Vivíem a Palma. Jo vaig haver de deixar sa feina. Més endavant em va sortir feina a Òptica Inca; hi vaig fer feina sis anys.

Llavors ja posares l'òptica Lluç a Inca?

Sí, l'any 1994. Vaig comprar es portal, com diuen. Hi havia una òptica que era de s'apotecari Real de Lloseta, l'havia muntada feia sis anys. I allà continu.

També posares una farmàcia a Lluç?

Sí, la vaig tenir de 2006 a 2012. Vaig tancar sa farmàcia perquè no tenia sortida en una població tan reduïda com hi ha a Lluç.

Tornem un poc enrere i parlem un poc de la teva vida familiar. Casament?

Jo me vaig casar amb en Toni Martorell que li deien en Toni de Can Palou, de Son Tafona o de Can Caloies, si ens referim a la seva mare o al seu pare. Vaig festejar molts d'anys puc dir des dels 16 o 17 anys. Ell vivia a Palma, el seu pare feia feina a Gesa. Es cap de setmana venien a Mancor. Mos casàrem dia 15 d'agost de 1987, em varen dir que va ser es dia més calorós des segle. L'any 1988 va néixer sa meva filla major, na Magda. L'any 92, jo

era regidora de l'Ajuntament i va néixer la meva filla segona, n'Aina. I na Maria, sa meva filla petita va néixer l'any 1994, que va ser quan vàrem començar a viure en aquesta casa i vaig comprar s'òptica Lluç.

I ara ja tens un net, mira que bé!

Tengueres tres nines i ara un net.

Sí, encara hi ha gent que no mos relaciona i quan jo passeig es net, en Pere, em diuen "què tal sa nina". I jo he dir que no és una nina, és un nin. N'estic ben orgullosa!

Intervé na Joana Maria i diu, quan vos vàreu casar vivíeu a Palma o a Mancor?

Quan mos vàrem casar vivíem a Palma perquè jo feia feina allà i també en Toni, que tenia i té sa feina a Palma. Però degut a què sa meva filla va néixer prematura i era

petitona, venguérem a viure a Mancor, ella va néixer pes juliol i crec que a final d'any vàrem venir a viure a Mancor.

El matrimoni i les tres filles

On vivíeu a Mancor?

Vivíem al costat de la casa on vaig néixer; hi ha tres cases semblants en es carrer Margalida Sintes, idò vivíem a sa des mig.

Parlem un poc de política municipal. El teu pare va ser batle de Mancor i tu vares ser regidora de l'Ajuntament de Mancor?

Jo vaig ser regidora quan en Biel Pocoví era batle de Mancor. En Biel me va dir si m'interessava ésser regidora. Mun pare va ser batle 14 anys i en Biel havia estat regidor amb ell. A mi sa política no m'agrada gaire i no sé perquè vaig dir que sí. Me'n vaig penedir moltes vegades perquè sa feina i ses nines m'ocupaven molt de temps.

Jo també vaig estar en aquesta candidatura, no se'n va presentar cap altra i tots érem d'una candidatura que anomenàrem "Mancorins Independents".

La família avui, pares, filles, gendre i el net Pere

Sí. A més de tu i jo, hi havia també na Mari Carmen Valdivielso, en Jaume de cas Miet, en Joan Martorell de sa Botiga Nova i en Llorenç Gallineta. Crec que érem sis regidors i es batle. Fèiem feina pes poble. Hi vaig estar es quatre anys, després no me vaig tornar presentar.

Tornant al que s'ha parlat sobre el fet de què hi hagués poques dones en aquell temps que anassin a estudiar fora de Mallorca i concretament de Mancor, na Joana Maria va incidència amb

aquest fet i li diu a na Maria que ella va anar a estudiar a Barcelona perquè el seu pare la va obligar a sortir de Mallorca. Na Maria va fer la reflexió següent.

Tant a Mancor com a molts de pobles, en aquell temps, no era tan fàcil que es pares deixassin anar a estudiar fora. A més tractant-se d'una dona encara era més difícil. La mentalitat dels pares era una altra. Jo llavors va ser que mun pare me va empènyer, ho tenia clar i per això me va enviar a Barcelona. Ell tenia un lema "deport i estudi", aquestes eren les seves paraules que ens deia amb freqüència. Encara avui, hi ha gent jove que no els deixen sortir a estudiar a altres llocs fora de Mallorca.

Les teves filles què han estudiat?

Totes tres han estudiat a Barcelona, vaig seguir s'exemple de mun pare. Sa meva filla major va estudiar arquitectura, però ara fa de professora i té excedència perquè ha tengut es nin. Sa segona va fer dret i treballa en un despatx a Palma, ara fa un master per donar classe i també fa es doctorat. Sa petita va fer enginyeria Mecànica i fa feina a un despatx a Manacor; també fa un master. Aquesta petita s'assembla molt a mun pare, va anar a viure un any i mig a Austràlia. Va haver de venir pes confinament. Abans havia fet quart d'ESO a Dublin.

Parlem un poc de la teva vida actual?

Vaig a fer feina tot lo dia, tenc jornada partida. A s'òptica estic amb es meu germà Vicenç. Durant els primers quatre anys, quan la vaig muntar, estava tota sola. Allò sí que era una locura! Aviat farà trenta anys que la tenc. Tot es temps que puc, quan tenc lliure, el dedic a sa meva família, sa meva pròpia, sa des meu germà Joan, na Marga sa seva dona i els seus fills, na Júlia, na Laura i en Joanet. Perquè per jo sa família és el tresor més gran que tenc.

Bé Maria, ens manca fer-te la darrera pregunta. Com veus el Mancor d'avui?

És una bona pregunta! Es Mancor d'avui no té res a veure amb es Mancor que vaig viure quan era nina i de més jove. Abans tots mos coneixíem, avui vas pes carrer i no és així.

Crec que sa gent que ha vengut a viure a Mancor és perquè és més tranquil, s'hi està millor que a Inca. També a Mancor hi viu molta gent que només hi dorm perquè fa feina fora, però el poble petit és tranquil i té molts avantatges per als nins. És una convivència més humana.

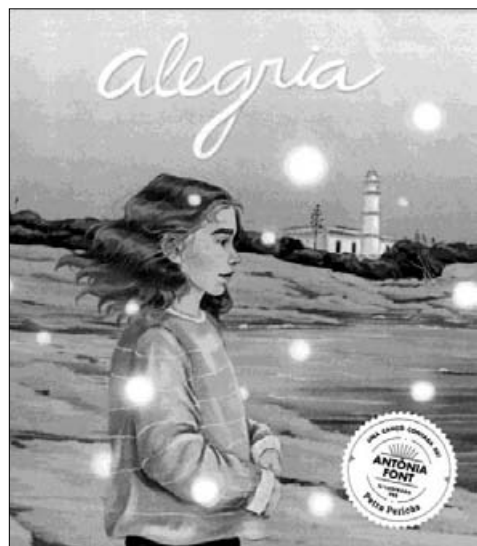

Na Maria el dia del seu aniversari, acompanyada de les seves filles, les nebodes, el nebot i el seu net

Així acabarem l'entrevista. Havíem conegut una persona, mare de família i ja padrina. Una persona, que seguint el seu pare, va aconseguir dues titulacions universitàries i que com a mare va guiar les seves filles pel mateix camí, que li han donat vertadera alegria, assolint també una carrera universitària cadascuna.

Na Joana Maria va fer algunes fotografies a la terrassa posterior de la casa i ens acomiadarem de na Maria, agraint-li la seva disposició en acceptar la nostra invitació per a ser entrevistada.

Jaume Gual Mora

NOTA BIBLIOGRÀFICA

L'editorial NANIT de Barcelona ha editat un llibre infantil titulat **ALEGRIA**, basat en una cançó del grup musical mallorquí "ANTÒNIA FONT" i amb tetx de les autores Laia Figuerola i Nuria Puyuelo. Destaca, sobretot, pels dibuixos acolorits de la mancorina Petra Pericàs que omplen les 28 pàgines, la portada i la contraportada, d'un preciosisme, delicadesa, sensibilitat i fantasia notables, cosa que feu que els diaris "ÚLTIMA HORA" i "DIARIO DE MALLORCA" en fessin ressó en sengles articles.

El fet que sia molt ben enquadernat en cartoné, el convertix en una joia bibliogràfica pels amants dels llibres artístics.

S'ha incorporat un exemplar a la vitrina dedicada a Mancor de la **BIBLIOTECA MUNICIPAL DE MANCOR**.

Donam l'enhorabona a la nostra paisana Petra Pericàs per aquesta vertadera obra d'art.

Biel Fiol Mateu

ARA HA FET VINT ANYS . . .

Del que passà a Mancor durant el darrer trimestre de 2002, recordarem:

Dia 14 d'octubre es representà al teatre del Casal de Cultura l'obra **BESOS** a càrrec de la companyia **SATROPA TEATRE**.

Dia 25 d'octubre a la Biblioteca Municipal el Dr. Enric Ferrer pronuncià una conferència sobre hàbits alimentaris organitzada per l'**ASSOCIACIÓ ESPANYOLA CONTRA EL CÀNCER**-

Dia 27 d'octubre se celebrà la **XII PUJADA A LLUC A PEU**. Passaren de 350 els inscrits.

A finals d'octubre es procedí a canviar l'enllumenat públic per estalviar energia i disminuir la contaminació lumínica.

Dia 16 de novembre al paratge de Can Gallina, Jaume Gual Solivellas sofrí un greu accident muntant un ciclomotor, recuperant-se aviat.

Dia 9 de desembre el fuster Macià Colom inaugurà un nou taller al carrer des Colomer.

Dia 12 de desembre es reobrí el restaurant del Casal de Cultura a càrrec de Francisca Mir Bibiloni.

Dia 13 de desembre, festa de Santa Llúcia es presentà la imatge de la santa recentment restaurada per Mabel de Rojas. Presidí la missa concelebrada el canonge de la Seu el M. Il·ltre. Sr. Pere Llabrés.

Dia 19 de desembre al centre municipal d'exposicions s'inauguraren dues mostres: una d'aquarel·les de M. L. Ribes i l'altra d'artesanía de vidre de Karin M. Schauman.

Dia 27 de desembre començaren les obres de la pista de patinatge al Poliesportiu Municipal.

Dia 29 de desembre se celebrà el tradicional concert de joves músics amb la participació dels mancorins Jaume Grau i Joana A. Bestard com a violinistes, Magdalena Jaume al piano i Josep Jaume i Victor Estrany en percussió.

Els premiats en el concurs de betlems foren: *1r premi:* Alba Perelló Estrany. *2n. premi:* Els germans Joan i Toni Frontera Muntaner. *3r. premi:* Pere Amer Martí.

El **C.E.MONTAURA CONSTÀNCIA**, com llavors es deia l'equip mancorí, ocupava el desè lloc del vint participants a la Regional Preferent havent guanyat 6 partits, empatats 5 i perduts 7. Havia marcat 25 gols i rebut 27.

L'entrevista del trimestre fou feta a Margalida Moranta Horrach de *Santa Llúcia*.

Durant el trimestre moriren: Dia 2 d'octubre morí Maria Martorell Mateu de *Can Coric* als 84 anys.

Dia 2 de novembre morí Guillem Vives Sampol als 85 anys.

Dia 4 de novembre morí Antònia Mayol Reynés de *Ca les Ànimes* als 93 anys.

Dia 7 de novembre morí a Ciutat Joan Pizá Vallori *Colomito* als 85 anys.

Dia 28 de desembre morí Francisca Martorell *Calivera* als 83 anys.

Durant el trimestre varen néixer: Dia 6 d'octubre Smaa Achafi de pares marroquins.

Dia 21 d'octubre Pau Pol Amengual.

Dia 27 d'octubre nasqueren els bessons Antoni i Magdalena Ripoll Nicolau.

Se celebrà un sol matrimoni, el de Joan P. Martorell i Catalina Cerezo Capellà que es casaren dia 11 de novembre a l'oratori de Santa Magdalena d'Inca.

Participants a les Matines de Nadal de l'any 2002

PARRÒQUIA SANT JOAN BAPTISTA DE MANCOR

Comença el desembre

El 13 de desembre varem celebrar Santa Llúcia, pujant com cada any al Santuari. Va celebrar l'ofici Mn. Vicenç Miró, vicari de la parròquia, i va concelebrar Mn. Carles Seguí, rector. En acabar l'ofici les Missioneres dels Sagrats Cors ens varen oferir els tradicionals pastissos amb vi dolç.

Nadal a Mancor

La preparació de la nit de Nadal va anar precedida per la neteja, decoració i penjada de neules. La tradicional cova del naixement la varen muntar en Macià Colom i en Miquel Ripoll.

Les matines tingueren lloc a les 18 h. Va celebrar l'ofici Mn. Pere Fiol, capellà natural d'Inca. El sermó de la Calenda el va fer el nin Pau Mateu i el cant de la Sibil·la va ser interpretat per Margalida Rotger. Els nins que representaren el pessebre foren Miquel Alorda com a Sant Josep, Caterina Alorda com a Maria i Llorenç Abrines com a infant Jesús.

Però la novetat d'enguany fou l'àngel. Va ser cantat per Maite Mora. Seguint la partitura de l'àngel de Lluç, es va introduir el so de les xeremies, entre estrofa i estrofa; el xeremier va ser en Bernadí Mateu.

Concert de Nadal a Mancor

Ja feia uns quants anys, per mor de la pandèmia, que no es feia. Va tenir lloc el 26 de desembre, a les 20 h., a càrrec de cor parroquial de Mancor.

La sagrada Família

Enguany torna a circular la capelleta de la Sagrada Família. Devers 30 famílies del poble estan apuntades per a rebre-la a casa. Rebre la capella de la Sagrada Família, especialment aquest temps de Nadal, ens pot ajudar a descobrir la presència de Déu, en la humanitat de Jesús, que arriba a les nostres llars, per beneir-les...

Concert de la Unitat de Pastoral

Finalment, el divendres 30 de gener, tingué lloc a la parròquia de Crist Rei d'Inca la trobada de corals parroquials cantant al Nadal. Hi participà també el cor parroquial de Mancor, cantant l'Àngel (acompanyat per les xeremies, talment la nit de Nadal) i Alça't radiant

Vicenç Miró Morey, Vicari

CADA COSA A SON TEMPS I PER NADAL NEULES

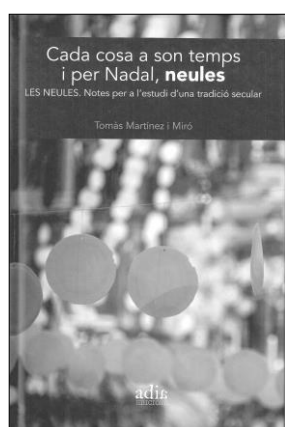
Les neules són, avui en dia, un element decoratiu a les esglésies de Mallorca i d'alguns altres indrets de parla catalana –les de paper– i, també, unes postres apreciades al voltant de les festes de Nadal –les de farina.– Són també, un element cultural immaterial que ha perviscut deu segles i que forma part de la nostra història i de la nostra cultura.

Si avui, a Mallorca, veiem els retalls de paper blanc com un element propi de les festes de Nadal, un element folklòric, no hem de perdre de vista que les neules esdevingueren, temps ha, símbols litúrgics o semi litúrgics i formaren part de la cultura popular dels territoris de parla catalana i altres llocs del que avui denominam Europa, i de les taules i dels banquetes dels frares, dels monjos, dels clergues, de les religioses, de la noblesa i dels reis. *“Les neules són una peça decorativa, unes delicioses postres i un element cultural immaterial que han perdut, en gran part, el seu significat litúrgic”.*

En Macià Colom, el nostre escolar major, enguany ha fet una feinada per endiumenjar les nostre església parroquial. Per això mostram algunes de les neules que ell ha confeccionat i que han adornat l'església en aquestes festes.

**L'arbre
de Nadal
de can
Macià**

Per si qualcú està interessat amb el tema de les neules, podeu trobar molta informació en aquest llibre, que es titula *“Cada cosa a son temps i per Nadal, neules”* de Tomàs Martínez i Miró, publicat per Adia Edicions. Calonge (Mallorca). 2022.

**GRÀCIES,
MACIÀ!!**

**QUE MOLTS ANYS PUGUIS TENIR CURA DE
L'ORNAMENTACIÓ DE LA NOSTRA ESGLÉSIA PARROQUIAL**

DE TOT UN POC ... COSES DE CA NOSTRA

QUI DIES PASSA, ANYS EMPENY

Mes de gener

El gener és el primer més de l'any, i el que sempre acumula més casos de depressions. Comença onze dies després del solstici d'hivern, i com el desembre també té trenta-un dies. El seu nom ve del llatí *ianuarius*, (del Déu Janus) que no existia al primitiu calendari romà, s'hi va afegir, juntament amb el febrer, al segle vuitè abans de Crist, baix del comandament de Numa Pompili.

El passat dia 22 de desembre va començar l'hivern i com diuen els refranys populars la claror del dia va augmentant, *"Per a Nadal , una passa de gall"*, *"Pels Reis una passa de vells"* i per *"Sant Antoni una passa de dimoni"*. L'augment dels minuts de claror solar, d'ençà de l'arribada de l'hivern ratifica aquests refranys. Els matins ja han començat a créixer. L'òrbita de la terra es troba en la seva distància mínima del Sol, l'anomenat periheli. El mes de febrer sol ésser un mes fred i amb gelades, *"Al gener, tanca la porta i encén el braser"*.

Sant Antoni i sant Pau, l'any 2005

En el santoral del mes de gener hi trobam els sants d'una ancianitat més respectable i d'abundants barbes. Tradicionalment, hi ha tres sants que duïen barba llarga i espessa. Els dies 15, 16 i 17 serem al cor de l'hivern i celebrarem les festes dels barbuts de gran reconeixement popular a la nostra illa de Mallorca. Dia 15 Sant Pau, ermità i Sant Maür; dia 16 Sant Honorat, que es festa a Algaida; dia 17 Sant Antoni, que celebren la seva festa a molts d'indrets de la nostra illa. El refrany *"Quan venen els tres barbuts, setmana d'esternuts"*, és un temps propici per agafar bon un constipat o es grip.

Dia 20 es Sant Sebastià, patró de la Ciutat que celebra festa grossa. *"Per Sant Antoni i Sant Sebastià, fred i pluja no s'han de pregar"*, temps de pluja, bona pels sembrats. *"El disset és Sant Antoni i el vint Sant Sebastià; qui bones obres farà no tindrà por del dimoni"*.

Dia 25 és la Conversió de Sant Pau i els refranys meteorològics centrats en aquesta data fan referència al temps hivernenc que resta per passar. *"Si per Sant Pau fa tramuntana, el pescador passarà gana"*, es produeix temporal a la mar i no poden sortir a pescar. Els refranys meteorològics centrats en aquesta data fan referència al temps hivernenc que resta per passar. El mes és a punt d'enfilem la recta final. Els ametlers mostraran la seva floració.

Comparsa a les beneïdes de l'any 2005

Mes de febrer.

Entre els antics romans aquest era el darrer mes de l'any. El nom de febrer, en llatí "februarius", és una derivació del nom de Ferbrus, una altra divinitat romana. El febrer és el mes de fred més intens. El seu signe a l'horòscop és Peixos. En aquest mes sempre hi sol haver canvis de temps. Solen produir-se algunes tempestes de pluges i fred. El febrer és curt, però no avisa.

El dia 2 és la festa de la Candelera, patrona dels electricistes i ja se sap que aquesta marededéu a les Illes és sinònim de fredor. S'haurà d'anar molt alerta als constipats. "Si la Candelera riu, lluny és s'estiu", a altres llocs diuen "l'hivern és viu" i "Si la Candalera plora, s'hivern és fora", a altres llocs diuen, "Si la candelera flora". El que és cert que "Tan si plora, com si riu, lluny és s'estiu"

Dia 3 és Sant Blai, a Campos se celebra la romeria a l'oratori de Sant Blai i fan també la fira del mateix nom. Dia 5 és Santa Àgueda, ho celebren a Sencelles amb foguerons a la vigília i cercaviles, balls populars i carrosses el dia de la santa. Dia 9 és Santa Apolònia, patrona dels dentistes.

Dia 18 és el Dijous Llarder, que obri els darrers dies amb festa carnavalesca. Es costum que els nins de les escoles surtin al carrer i facin la Rueta. Al llarg del cap de setmana, dies 18 i 19, diferents poblacions fan rues i balls de Carnaval. El dia 21 tindrà lloc l'enterrament de la Sardina. El dia 22 serà el dimecres de Cendre i començarà la Quaresma.

Mes de març

El mes de març deriva del déu romà Mart, anomenat "Martius", en llatí. És el mes de l'arribada de la primavera. A les terres dels Països Catalans és considerat l'inici del cicle agrícola. En el calendari romà era el que obria l'any i el Numa Pompilio ocupà el segon lloc. Al zodíac, pertany al signe d'Àries.

Els musulmans celebren el novè mes del seu calendari islàmic amb dejuni, oració i reflexió. El dejuni des de l'alba fins a la posta del sol és obligatori per a tots els adults que no són malalts aguts o crònics, si són vells, o fan lactància, si són diabètics o tenen la regla. Enguany comença dia 23.

Iniciem el mes amb la celebració del Dia de les Illes, que se celebra el dia 1. El dia 8 és la festa de Sant Joan de Déu i se celebra el dia de la dona treballadora. Dia 19 és la festa de Sant Josep, patró dels fusters i dels ciclistes, Dia del Pare.

Algunes dites: "El març té trenta-un dies i tres-centes fesomies"; vulgarment diuen "El març, marceja". "Març marçot, mata la vella devora el foc". "Març ventós i abril plujós, fan el maig florit i formós".

Fases lunars.

Gener. Lluna plena, dia 7, a les 00:08 h. Quart minvant, dia 15, a les 3:10 h. Lluna nova, dia 21, a les 21:53 h. Quart creixent, dia 21, a les 16:19 h.

Febrer. Lluna plena, dia 5, a les 19:28 h. Quart minvant, dia 13, a les 17:01 h. Lluna nova, dia 20, a les 08:06 h. Quart creixent, dia 27, a les 09:05 h.

Març. Lluna plena, dia 7, a les 13:40 h. Quart minvant, dia 15, a les 03:08 h. Lluna nova, dia 21, a les 19:23 h. Quart creixent, dia 29, a les 04:32 h.

El diumenge, dia 26 de març, comença l'horari d'estiu. A les 2 de la matinada s'ha d'avançar el rellotge a les 3 hores.

LA NOSTRA LLENGUA

Parlem un poc avui de l'accent diacrític en català. Sembla que hi ha una confusió en el seu ús, de manera especial en els monosíl·labs.

Què és l'accent diacrític?

És un accent distintiu que serveix per diferenciar dues paraules que s'escriuen igual, però que tenen significats diferents.

Quan varen canviar els accents diacrítics en català?

El 2016, l'Institut d'Estudis Catalans va fer una reforma ortogràfica i va reduir els accents diacrítics de 150 a només 15. Malgrat que va ser un canvi molt polèmic, simplifica enormement l'escriptura en català.

Quin és el llistat de paraules que porten accent diacrític en català?

Els 15 mots que duen accent diacrític actualment (amb l'explicació gramatical i exemples) són:

bé/be

Amb accent: 1) Adverbi = *satisfactori, correcte*: Està **bé**. 2) Substantiu, *que procura avantatge*: El **bé** i el mal. 3) *Riquesa, fortuna*: Ha invertit en un **bé** immoble. / Es regeix per *la separació de béns*.

Sense accent: 1) L'animal o la carn de l'animal: Vedella i be a la brasa. 2) Lletra be (B): La lletra be.

déu/deu

Amb accent: 1) *Deïtat*: Eros és el **déu** de l'amor.

Sense accent: 1) *Número 10*: Té **deu** anys. 2) Del verb *deure*: **Deu** ser de ciutat.

és/es

Amb accent: 1) Del verb *ser*: **És** molt petita.

Sense accent: 1) *Pronom feble/reflexiu*: **Es** passa el dia corrent.

mà/ma

Amb accent: 1) *Part del cos*: Caminen agafats de la **mà**.

Sense accent: 1) *Possessiu (= la meva)*: **Ma** germana és més valenta que jo.

més/mes

Amb accent: 1) *Quantitatiu*: És **més** car que l'any passat.

Sense accent: 1) *Mes de l'any*: Va morir el **mes** de maig. 2) *Conjunció (= però)*: T'estimo, **mes** això no és suficient. 3) *Plural del possessiu ma*: M'ho han regalat **mes** tietes.

món/mon

Amb accent: 1) *Planeta Terra*: Sempre està voltant pel **món**.

Sense accent: 1) *Possessiu (= el meu)*: **Mon** pare sí que era savi!

èl/pel

Amb accent: 1) *Filament que surt de la pell*: Tens un **pèl** al nas.

Sense accent: 1) *Contracció de per + el*: Sempre passeja **pel** riu.

què/que

Amb accent: 1) *Interrogatiu*: **Què** m'has dit? 2) *Relatiu tònic*: Els diners amb **què** ha jugat eren de la família. 3) *Substantiu*: No he entès el **què**.

Sense accent: 1) *Relatiu àton*: M'agrada el cotxe **que** t'has comprat. 2) *Conjunció*: Li he demanat **que** m'ajudi. 3) *Quantitatiu*: **Que** simpàtica!

sé/se

Amb accent: 1) Del *verb saber*: **Sé** que m'estimes.

Sense accent: 1) *Pronom feble/reflexiu*: Aquesta festa **se** celebra cada any.

sí/si

Amb accent: 1) *Adverbi afirmatiu*: **Sí**, vull anar-hi. 2) *Nom = afirmació*: Quan li donaràs el **sí**?

Sense accent: 1) *Condicional*: **Si** pots, evita-ho. 2) *Pronom reflexiu* (diferent del castellà, que porta accent): Es fa mal a **si** mateixa. 3) *Nota musical*: **Si** bemoll.

sòl/sol

Amb accent: 1) *Superfície de terreny*: El **sòl** calcari.

Sense accent: 1) *Sense companyia*: Ha anat de viatge **sol**. 2) *Astre*: Com crema el **sol** al mes d'agost! 3)

Nota musical: Do, re, mi, fa, **sol**...

són/son

Amb accent: 1) *Del verb ser*: **Són** tres germans ben plantats.

Sense accent: 1) *Ganes de dormir*: Se n'ha anat a dormir perquè tenia **son**. 2) *Possessiu (= el seu)*: **Son** pare no li deixa.

té/te

Amb accent: 1) *Del verb tenir*: Només **té** tres hores disponibles.

Sense accent: 1) *Beguda*: Vols un **te** verd amb galetes? 1) *Lletra te (T)*: La paraula quant s'escriu amb **te** final.

ús/us

Amb accent: 1) *Substantiu d'usar*: És un producte d'un sol **ús**.

Sense accent: 1) *Pronom feble*: **Us** ha avisat amb antelació?

vós/vos

Amb accent: 1) *Pronom fort, tractament semiformal*: Executen allò que **vós** els demanau.

Sense accent: 1) *Pronom feble*: Aixequem-**vos**, que feis tard.

Si voleu aprofundir visitau aquest youtube <https://youtu.be/9huUjZo3zso>

Quins són els errors més comuns amb l'accent diacrític en català?

Des de la reforma ortogràfica de 2016, hi ha algunes paraules que ens resistim a escriure sense accent. Aquests són els 3 errors més habituals amb l'accent diacrític (paraules que ja no porten accent):

Sóc (de ser): Jo sóc correctora. **Jo soc correctora.**

Dóna (de donar): Li dóna menjar cada dia. **Li dona menjar cada dia.**

Vénen (de venir): Els joves vénen i se'n van quan volen. **Els joves venen i se'n van quan volen.**

Esper haver resolt els dubtes sobre l'accent diacrític de la reforma ortogràfica.

Bibliografia

GINARD BAUÇÀ, Rafel. *Calendari Folkloric de Mallorca, de Rafel Ginard*. Hivern. Fundació Mallorca Literària. Saïm edicions. Desembre 2022. Palma

ORTOGRAFIA CATALANA. Institut d'Estudis Catalans. Primera edició. Maig 2017. Barcelona.

Jaume Gual Mora

DE TU A TU

Nom i introducció: En Rafel Vallès Mateu descendeix de Ca'n Bernat des cafè, els seus amics el descriuen com una persona propera, que li agrada riure i molt predisposat a ajudar-te si tens un mal de cap. Tot i així, també és un jove seriós, responsable i amb el cap damunt les espatlles quan toca ser-ho. Li agrada molt anar a caçar, activitat que practicava ja de ben nin, i fa un grapat d'anys va descobrir una nova afició que es la bicicleta. Pare d'una nina que recentment va fer un anyet, se dedica a la reparació i posta a punt d'embarcacions al port de Palma.

Una cançó.

Buf... En tenc bastantes, però me quedaria amb la versió de “Stand by me” de Sting. No hi ha cap motiu, és una cançó que sempre me va agradar.

Un color.

El verd Montaura, a Montaura m'hi he criat, he viscut a la finca un grapat d'anys, m'agrada el bosc... Es que ho té tot.

Un animal.

La cega, trob que és un animal misteriós, enigmàtic que no s'acaba de conèixer i sempre te sorprèn.

Una pel·lícula.

Com que no me puc decidir per una faré un top 3 de les meves pel·lícules preferides:

- 1-Interstellar
- 2-Un ciudadano ejemplar
- 3-Guerra Mundial Z

Apart d'això també me va agradar molt la sèrie de televisió “Juego de Tronos”

Una persona que admires.

Admir a molta gent perquè m'agrada aprendre de tothom; vaig conèixer un home que sempre deia “Para un buen observador todo el mundo es maestro”.

Una data especial.

El dia que va néixer la meva filla, 27 de novembre, en plena fira de Mancor.

Un nom d'home.

Miquel sempre m'ha agradat, com mun pare.

Un nom de dona.

Martina, el nom de la meva filla.

Un defecte.

Simplement som una persona impacient.

Una virtut.

Som amic dels meus amics, som una persona que me don pels altres i defens les meves amistats.

Un llibre.

Si això es un home d'en Primo Levy. Narra la història d'un metge que va estar als camps de concentració de la Alemanya nacional-socialista. A part d'aquest, qualsevol llibre d'en Pérez Reverte m'agrada.

El teu lema.

Qui pets envia merda espera.

El teu plat preferit.

Umm! Es mal de decidir, però me qued amb el fetge frit amb patata frita que me cuinava el padrí quan era petit.

Un lloc que t'agrada de Mancor?.

Tota la zona de Montaura es fantàstica.

Què canviaries i què mantindries a Mancor de la Vall?

Jo mantindria que fins fa prop d'uns 8 anys notava que això era un poble petit i tots desfruitàvem de les festes i tradicions; avui en dia trob que se desprèn massa la identitat política de tot el que es fa a nivell municipal.

Qui t'agradaria que contestàs aquest qüestionari?

En Ramon Arrom que ha estudiat molt i és una persona per admirar.

Joan Coll Mir

LA NOVA ESCOLA JA S'HA COMENÇAT...

ENHORABONA MANCORINS I MANCORINES

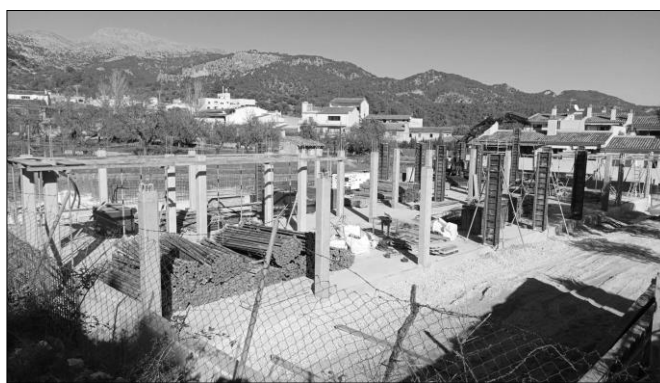
Dia 10 d'octubre de 2022, es va celebrar l'acta de comprovació de replanteig per a l'inici de les obres d'ampliació del CEIP Montaura (LA NOVA ESCOLA).

L'inici de les obres d'ampliació del CEIP Montaura són una gran notícia per a la comunitat educativa i per a tots els mancorins i mancorines. Amb aquestes obres es posa fi a molts anys de reivindicacions per part de l'Ajuntament i de la comunitat educativa, que reclamaven les millores de les instal·lacions educatives del municipi.

La Conselleria d'Educació ha destinat 1,3 milions d'euros a aquestes obres, que tenen un termini d'execució d'uns 10 mesos, per la qual cosa les noves instal·lacions estaran llestes per al proper curs escolar 2023-2024. Per acabar amb la manca d'espai, es construirà un edifici d'una línia per al segon cicle d'Educació Infantil (3, 4, 5 anys) amb capacitat per a 75 alumnes. Amb aquestes obres es posa fi a molts anys de reivindicacions per part de l'Ajuntament i de la comunitat educativa, que reclamaven les millores de les instal·lacions educatives del municipi.

Des de l'Ajuntament, el batle, Guiem Villalonga, mitjançant la premsa, va aplaudir l'inici de les obres amb aquestes paraules. *“Eren una reivindicació històrica. Estam contents que després de tants anys de lluites, tant de la comunitat educativa com de tots els partits polítics, finalment s'hagi iniciat l'anhelada ampliació”*.

Les obres van a bon ritme

BINIARRELS, SA FIRA DE MANCOR

El passat novembre celebràrem la cinquena fira amb el format de Biniarrels, sa Fira de Mancor. Tenint en compte que celebràrem la primera Fira el novembre de 2003, l'edició d'enguany compleix el 20è aniversari. Com passa el temps?

Ens ha visitat a Montaura el tresorer de l'Associació arrels en Juan Torrens. Amb ell hem recorregut el que ha estat la fira d'enguany a través de l'entrevista que segueix.

Jaume. Juan bon dia, benvingut una vegada més a la teva casa.

Juan. Gràcies a tu i a la revista Montaura per mantenir informats als mancorins i mancorines.

Jaume. Bé, enguany hem tingut un temps excel·lent, ja ens tocava...

Juan. Sí, ja era hora, després de tants d'anys de pluja i mal temps, qualche vegada havíem de tenir un poquet de sort. De fet –fent broma– alguns trobaren a faltar el fred i la pluja. Enguany estàvem tranquils ja que el canal de notícies de Mancor, el “Mancor News” ja va predir que faria bon temps. *(en Joan fa una bona rialla)*

Jaume. Sí, la majoria ho vérem, explica'ns com se us va acudir la idea de “Mancor News”

Juan. La idea de fer un vídeo per explicar la fira ve del 2020, de quan la pandèmia ens obligà a fer una fira amb molts d'actes gravats. I això va ser quan gravarem, en tres actes, un curtmetratge dels dimonis despertant de la seva letargia per celebrar la fira i es troben en que les autoritats, el batle i el capellà, estan en contra de la fira. Per aquest motiu, finalment els duen a cremar a la foguera.

En aquesta ocasió volíem promocionar els tornejos de truc, parxís i escacs i penjarem el primer curt. Quinze dies després, el de la promoció de la fira. Amb un guió senzill, divertit i amb unes companyes i companys disposats a donar-ho tot. Ens en vàrem sortir, crec que bé, i com a resultat obtinguérem dos curts molt divertits, amb missatges clars i propers a la gent. Aprofitant que som aquí, volia donar las gràcies a totes i tots els que han intervingut: na Xisca Ribot, ses germanes Negre, Bel i Marga, en Miquel Àngel Llabrés, en Jaume Xuia, na Lluïsa Martorell, i especialment, na Teresa Bauzá, que es va encarregar de la gravació i muntatge dels vídeos.

Jaume. Vint anys de fira, es pot dir que la fira està consolidada?

Juan. Esperem que la puguem celebrar molts d'anys. Perquè te facis una idea, l'organització de la fira comença a finals d'agost. A l'octubre i novembre la dedicació és diària i una vegada acabada, queda el mes de desembre per pagar les factures i justificar la subvenció. És complicat però amb els companys d'Arrels, hi ha fira per molts d'anys. No vull oblidar la feina que fa l'Ajuntament que moltes vegades no és vista però amb la seva col·laboració tot és molt més senzill.

Jaume. Què tal varen anar els tornejos?

Juan. Va ser una experiència nova que podem repetir, ja que varen tenir molt d'èxit. Tot va començar amb la proposta d'en Victor per fer un torneig d'escacs i se'ns va ocórrer, dins una reunió amb l'Ajuntament, incorporar el tornejos de truc i parxís (a mi me feia il·lusió fer el torneig de parxís des del 2018).

En un principi dubtàvem de la participació de la gent però els bars de Mancor han col·laborat en què hi hagués participants suficients per celebrar els tornejos de truc i parxís. També aprofit per donar les gràcies a en Sebastián del club d'escacs Incacs per la seva implicació al torneig.

Al torneig de truc varen participar 17 equips, dels quals 1 era de fora vila i la resta mancorins, sense oblidar-me de l'únic equip femení, na Marina i n'Antònia, ses *Teachers*, que varen apallissar a més d'un, arribant a la final, però l'equip més jove, en Joan Company i el seu cosí en Ramon Vascos, els *Companys*, les varen guanyar a la final que es celebrà al Bar Cas Puput el diumenge 13.

Al torneig de parxís varen participar vuit equips amb moltes ganes de passar-ho bé. La final va estar molt disputada ja que durant moltes tirades, als dos equips tan sols li faltava entrar la darrera fitxa i corrien dins el passadís final, fins que l'equip, format per na Margalida Negre i en Joan Torrens, anomenat *Pitinet*, la varen entrar. L'equip subcampió i més jove del torneig, format per na Paula Mora i Magdalena Martorell, anomenades *Influencers*, donaren color i imaginació al torneig, venint les dues jornades disfressades.

Al torneig d'escacs participaren a prop de 40 jugadors, amb una bona representació mancorina. Pensava que era la primera vegada que es feia un torneig d'escacs a Mancor però no, fa molts d'anys en feren, i ara tots coincidirem en que hem de seguir fent-ne.

Jaume. Molt bé idò, aquestes iniciatives pareix que tendran continuïtat, a veure si és vera i l'any que ve ho tornam a veure. Passant a un altre acte. M'han contat que el showcooking, al restaurant Sa Piscina, va ser tot un èxit.

Juan. Sí. N'Elionor ens va delectar amb uns plats fets de bolets que encantaren als assistents i en Miquel ho va organitzar fins el darrer detall, col·locant les taules de manera que tots no ens perdéssim detall. Però me volia disculpar amb les persones que no varen poder gaudir de la presentació i el show ja que no pogueren quedar-se a veure-la per falta d'espai. No vàrem preveure l'allau de gent que va venir, ja que estàvem acostumats entre 30 i 40 persones, en dos dies va quedar ple i no anàrem vius en controlar aquest fet. Mil perdons a aquells i aquelles que es quedaren sense. Enhorabona a Sa Piscina.

Jaume. Una de les coses que m'ha sorprès és que els concerts se celebrin davant Cas Puput i es Bar Pentagona. A què es deu aquest canvi?

Juan. Aquest és un dels canvis que hi ha dins la fira. La manca d'espectacle de dimonis ens fa replantejar la festa del divendres i aquest any hem provat d'acostar el concert a la plaça. Ho proposàrem a en Jaume Puput i aquest encantat ens va ajudar.

Davant el Bar Pentagona cada any es celebrava un concert que no estava dins el programa de la fira i hem volgut incorporar-ho, fer-ho més oficial. En Mateu també va estar encantat amb la idea i ens va ajudar. Els dos concerts, malgrat la pluja del divendres, van anar bé i la gent s'ho va passar molt bé.

Jaume. Enguany, no sé si ha estat una impressió meva o realment heu elevat el nivell dels firaires, especialment dels artesans. Què ens pots dir dels firaires?

Juan. Aquesta ha estat una de les grans feines fetes dins la fira. Durant tota la temporada de fires, hem voltat per Mallorca contactant amb els artesans més interessants per la nostra fira, aconseguint que vinguin artesans, de tota l'illa i de Menorca, de productes fabricats per ells mateixos, donant un grau més de qualitat a la fira. Més del 70% dels

firaires eren nous i te puc dir que se'n van anar molts contents, esperem que vulguin o puguin repetir l'any que ve. Nosaltres tornarem visitar totes les fires que puguem, per reclutar més firaries de bona qualitat.

Jaume. Això te volia demanar, creus que els firaires varen tenir bones ventes?

Juan. Sí, ja te dic, molta gent se n'anava de la fira amb una bossa de compra, ja siguin esclata-sangs, productes artesans, alimentació, etc. Vaig estar molt de temps davant Son Morro i es podia veure la gent amb bosses de productes artesanals.

Jaume. A la trobada de Gegants, me va donar la impressió que n'hi havia pocs, és així?

Juan. Cada any, totes les colles geganteres de Mallorca estan convidades però amb la situació actual, moltes no fan actuacions fora del seu poble. Enguany es va donar la casualitat de què dues colles molt importants, la

de Santa Maria i la de Lluçmajor, havien confirmat la seva participació, tot i que, a darrera hora no

pogueren venir.

L'any que ve, els nostre gegants fan 18 anys i voldrem celebrar-ho amb qualche acte més espectacular, esperem que vinguin moltes colles a celebrar-ho.

Jaume. Juan, què tal els Cavallets? Sé que estàs molt vinculat i pel que vérem els nins i nines són molt joves. Xerra'ns un poc d'aquesta colla.

Juan. Tenim un grup que començà l'any passat i és ver que són molt joves però tenen molta il·lusió per actuar i dur els cavallets. Per a la fira hem tengut altes i baixes, això no ha estat impediment per fer bones actuacions i seguir endavant. Crec que tenim bons cavallers per estona.

Jaume. Per acabar amb les actuacions del dissabte, ja veus que intent seguir de manera escrupolosa el programa, com va anar el combat de glosadors i en Cris Juanico?

Juan. Jajaja!!!, ja veig que segueixes un bon ordre. Idò sí, el dissabte vespre el vàrem acabar al teatre amb una demostració del glosat de Mallorca i de Menorca. Va ser molt interessant veure a joves glosadors que combatien als més veterans amb molta destresa i, a més, la variant menorquina, que guitarra en mà, va ser molt entretinguda.

En Cris Juanico... Te diré que una setmana abans sonaren totes les

alarmes quan vaig començar a pensar que hi hauria molt de públic i no hi cabríem dins el teatre. Preparàrem un sistema de control a l'entrada per evitar problemes però finalment no va passar res dolent i vàrem poder gaudir d'una actuació molt apassionant i emotiva.

Jaume. El diumenge va fer molt bon temps, pareixia primavera. Com valorau aquest dia?

Juan. Espectacular, un fantàstic dia de fira. Em recordà a les fires de fa anys, on la gent no podia passar pel carrer de visitants que hi havia. Tot va anar molt bé. Tant el dissabte com el diumenge tenguérem molta gent, molta festa, els carrers plens de xeremiers, molta música mallorquina tradicional i molts de balladors, una bassa d'oli. No hi va haver problemes, ni tan sols de corrent.

Al migdia, en Victor i jo vérem un bergant disfressat i amb la cara pintada, li demanàrem qui era i ens contestà que tenia una batucada, "Calle Manigua", que dinava a ca un company de Mancor. Li proposarem actuar a la plaça de Son Morro i, de cop i volta, aparegueren una tropa de joves i ens delectaren amb una gran actuació, molt preparada, diferent i espectacular. L'any que ve, estan contractats!

Vingueren uns 40 xeremiers de tota l'illa, és impressionant la bulla que fan i el caràcter tan tradicional que donen a la nostra fira. Les sonades són del més espectacular de la fira.

Jaume. Xerrant de coses espectaculars, a part del que fins ara em contes, què és el que més destacaries de la fira?

Joan. Voldria donar gran importància al concurs de fotografia de bolets. És la VI edició i de cada any agafa més força.

Enguany s'han presentat unes 180 fotografies amb fotògrafs de tota l'illa, Menorca, Andalusia, País Basc, Catalunya i Andorra. Ja som internacionals!!

És el millor concurs de fotografia de Mallorca ja que és el que dona els premis més quantiosos, més de 800 €. Cada any augmenta la participació, tant en participants com en fotografies i s'estén geogràficament, inclús fora d'Espanya. Estem molt orgullosos del concurs.

Jaume. I de l'escola, què ens pots dir?

Juan. Oh, agraït. Des d'aquí vull enviar un molt gran agraïment per la col·laboració de l'escola de Mancor amb la fira. Els nins i nines han participat i han estat els protagonistes tant del programa com de l'exposició dels dibuixos. També han participat en la trobada de gegants amb els gegantets de l'escola.

Jaume. Tenc curiositat per saber com valeres l'exposició dels cavallets dins Son Morro.

Juan. Ja fa uns anys, a la cotxeria de Son Morro, reproduïm vídeos d'actuacions anteriors, provinents de fotografies, vídeos fets amb els mòbils o altres composicions. També quan els cavallets no actuen exposam els cavalls vestits i aquesta combinació fa entrar molta de gent a veure l'exposició. Enguany l'hem millorada amb un quadern històric sobre la procedència dels cavallers cristians i sarraïns, un poc d'història a la nostra manera. Ja preparam les millores per a la pròxima. Val la pena acostar-se a veure un trosset de la història de la fira.

Jaume. Aquests dos darrers anys acabam la fira amb una obra de teatre i una xocolatada. Creus que és el millor final per a la fira?

Juan. Hi ha moltes maneres d'acabar la fira, és cert que els darrers dos anys hem fet això però, com vàrem escriure a la presentació de la fira, "la fira està en constant evolució" i per tant, l'any que ve, tal vegada l'acabarem d'una altra manera, no ho sé, ja ho veurem.

Jaume. Per acabar, com veus el futur de la fira?

Juan. Com he dit, és una evolució, així és com entenc la fira. Una evolució cercant que cada any sigui millor, que hi trobem

menys errors o defectes, que no siguem tan dependents del temps, que estigui encaminada a una millor cohesió del poble, que siguem més visibles a la resta de Mallorca, etc.

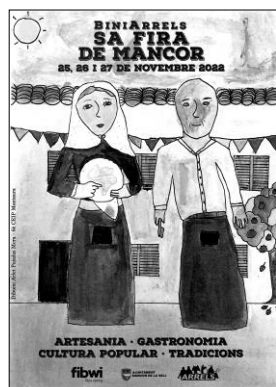
A principis de desembre ens hem reunit, i això no ho havíem fet mai tan prest, per fer crítica positiva, millorar l'organització i crear equips de feina per tal que la fira de 2023 sigui millor. Són passes en positiu de les que estic molt content.

Jaume. Bé Juan, ens has fet una explicació ben extensa i detallada de la nostra estimada fira. Heu fet molta feina i pel que dius que ja heu fet una reunió, després de la fira, i n'heu fet una crítica positiva. Que teniu ganes de fer Fira, que heu rebut participació dels negocis de Mancor, heu tengut més participació dels mancorins, gent que s'ha compromès i ha ajudat de manera desinteressada. Estic convençut que tot aquest conjunt, ens augura una molta bona fira cara a l'any que ve.

Juan. Gràcies per tot i entre tots farem una gran fira al 2023.

Jaume. A tu, i a tots els membres que dirigeix l'Associació ARRELS, així com els voluntaris i col·laboradors, el poble vos agraeix l'esforç i entrega que suposa tirar la Fira endavant. Si seguïu per aquest camí, segur que el 2023 tindrem una gran fira. Gràcies per la feina feta.

En Joan ens ha parlat de la participació del CEIP Montaura, així com de la Biblioteca, que ha duit a terme alguns contacontes. Podeu veure a la revista Montaura els escrits que parlen del tema als apartats de centre CEIP MONTAURA i de la BIBLIOTECA MUNICIPAL.

Portada del Programa
Dibuix del nin,
Arlet Pujadas Mora,
Alumne de 6è curs
Del CEIP Montaura

Contraportada del Programa
Dibuix del nin,
Toni Ferrer Cifre
Alumne de Infantil, 4 anys
Del CEIP Montaura

Fotografies: Teresa Bauzá

Redacció revista

MANCOR DE L'ART 2022

Mancor de l'Art és un esdeveniment artístic i multidisciplinari que vol potenciar la cultura al nostre poble. Des de l'any 2014 residents i visitants assisteixen a una jornada dedicada a la música, la dansa, la poesia, el teatre i totes aquelles expressions artístiques innovadores.

Aquesta edició 2022 ha tingut lloc a la Plaça de l'Església i ha comptat amb una important participació.

El dissabte 8 d'octubre l'artista Karina Martino presentà la seva darrera obra teatral, titulada "Quiero verme en tus ojos".

El diumenge 9 els més petits pogueren gaudir de la Ludoteca Colorins i tot seguit de l'espectacle de dansa "Temporal", de la companyia Ploma.

Cap al migdia la jornada continuà la festa amb el passacarrers musical Hot Creepers Swing Band.

Tot seguit començaren les actuacions musicals amb el recital de guitarra de Xavier Muñoz, resident a Mancor, i el seu concert "Eclèctic".

Després hi hagué lloc per a l'audiovisual amb l'estrena del curtmetratge "Somni" de Carme Galmés a la biblioteca municipal.

En acabar fou el torn de la cantautora Aina Tramulles qui ens oferí una cançó d'autor càlida i amb influència jazzística.

La jornada acabà amb el plat fort del vespre: l'actriu Clara Ingold i el seu espectacle "Peajes", un monòleg íntim ple de referències actuals.

Paral·lelament, el col·lectiu de dissenyadors Malafolla realitzaren un mural en defensa de la llengua catalana, pròpia de Mallorca, al Casal de Cultura del poble.

Els petits grans d'arena ajuden a fer grans passes. Una societat més culta i més cohesionada és també una societat més democràtica i més oberta. Millor. Més decent i més feliç. En un moment complicat com el que vivim ens cal, des de Mancor de la Vall, continuar programant, creant i fomentant la nostra cultura per a transformar el nostre país i el món.

Clara Fontanet

ASSOCIACIÓ AMICS DE LA TERCERA EDAT

Benvolguts Amics, tornam a compartir novament aquest espai, per fer referència a les darreres activitats que la nostra associació ha duit a terme durant aquests darrers mesos.

Dia 16 de Juliol, férem el primer sopar d'estiu, després de pràcticament tres anys del darrer, que va ser el dia 7 de setembre del 2019, com us podeu imaginar. Va ser una vetllada molt esperada i sobradament gaudida per tots els presents. Menjàrem una pamboliada que fou presentada damunt unes taules de fusta fetes amb un gust exquisit per part de les nostres cuineres i cap de cuina, ajudats sempre pel grup de col·laboradors. Abans del plat principal férem un aperitiu, seguit d'uns bons postres, cafè i licors, com el xampany, que tampoc va faltar.

Com a novetat després de tant de temps, vàrem poder compartir la música de dos músics fantàstics: Rafa i en Yaco. Cada un dins el seu estil peculiar, però sempre disposats a fer que la gent s'animi a ballar, tant si és en parella com en grup. Concretament, en Rafa ens va fer recordar moltes cançons dels anys 70-80-90 que ballàvem a les discoteques i revetlles quan érem més jovenets.

Dia 30 de Juliol, férem el segon sopar, hi assistírem prop de 70 persones per compartir aquesta vetllada a la fresca, sempre amb bona companyia i música en viu, on en Yaco va aportar les seves melodies. El menú principal foren cuixes de pollastre rostides al forn amb patates i amanida. Primerament, havíem fet una picada variada, i per acabar, ensaïmada amb gelat.

El darrer sopar d'estiu el vàrem fer dia 20 d'agost. Volem recordar que aquests sopars només els feim els mesos de juliol, agost i setembre al pati del Casal de Cultura.

Dia 23 d'octubre vàrem fer la tradicional Caragolada i Bunyols, la festa de les verges és a prop, i l'associació, des de ja fa molts d'anys, té per costum

celebrar aquest esdeveniment. Compartírem el dinar dins el recinte del mateix Casal, l'espai quedà molt petit per tantes persones, i ens vérem amb la necessitat de posar algunes taules defora al pati. Tot i

això, tinguérem la gran sort que el dia va ser fantàstic, per tant, aquest fet no va suposar cap alteració.

Volem fer extensiu, una vegada més, el gran esforç del nostre cuiner i de les cuineres. Mai ens cansarem de fer-ho públic, però aquest dia volem també tenir unes paraules d'agraïment per les nostres bunyoleres i el nostre bunyoler.

Moltes gràcies, Francisca, Margalida, Margarita, Antònia i Pep, per aquests bunyols tan boníssims que féreu, quedau tots convidats per l'any que ve, i a vosaltres, socis, moltíssimes gràcies, per venir a participar d'aquesta tradició.

Ja hem passat la Festivitat de Tots Sants, però no volem deixar de recordar a tots els nostres companys que ens han deixat. Cada família recorda prou bé als seus, i nosaltres des de l'associació volem compartir un record per tots els nostres socis difunts, en especial, els que han mort durant aquest any 2022.

Juan Martorell Ordinas *Juan Curt*

Biel Martorell Llull

Guillem Ribot Frontera

Guillem Bernat Colom

Juan Llabrés Amengual *Celler Canyamel*

Pedro Amer Alorda *ca S'ullot*

Juan Martorell Moyá *Joan Moyá*

Dia 16 d'octubre vàrem participar de la pujada a Lluc que l'Ajuntament organitza normalment la tercera setmana d'octubre. Vàrem tenir molt bon temps, i tots els que volgueren varen fer la pujada a peu per no perdre les bones tradicions. Alguns més majors feren el camí amb autocar o en cotxes particulars. Tant uns com els altres, poguérem compartir una bona berenada que l'Ajuntament ens havia preparat. És un gust arribar i trobar taules posades i un bon caliu per torrar.

A les 11:00 h tinguérem missa solemne presidida pel prior de Lluc, Marià Gastalver, i concelebrada pel vicari Antoni Burguera, les ofrenes foren presentades pel batle Guillem Villalonga i tinent batle Juan Ramon Villalonga. Na Maria Antònia Coll va ser l'encarregada de fer la tercera ofrena.

Tampoc va faltar el ball de l'oferta, na Maria Beltran, na Juana Maria Alba i en Pep Frontera foren els balladors.

Una vegada acabada la missa, els cuiners de la Tercera Edat, juntament amb altres persones que volgueren participar-hi, s'arromangaren de valent, i es posaren al davant per preparar una paella per tots els assistents.

Volem agrair l'Ajuntament aquesta convidada, i als col·laboradors per contribuir i fer possible aquesta diada amb amics i familiars.

Voldria fer un petit lloc dins aquesta crònica, per recordar al nostre gran amic i col·laborador des de fa moltíssims d'anys: l'amo en Pedro Amer *Ullot*, el qual ens ha deixat fa pocs dies. Crec que mai li podrem agrair tot el temps i estimació que va aportar a la nostra

Associació. Una persona encantadora i treballadora. Volem fer extensiu el nostre reconeixement i gratitud per aquests anys que ha estat al nostre costat. Gràcies, Pedro, per tot i per tant.

Volem també donar al nostre condol a na Juana, al seu fill, i a la resta de família. Que descansi en pau.

Falten dos dies per arribar a Nadal, i poc més em queda per afegir. Com tots sabeu, aquest any no podem celebrar el sopar de Nadal amb vosaltres, ja que el casal està tancat per una reforma que es fa al pati. També estan fent un bany nou a l'interior que pensam que era del tot necessari. Estarem molt pendents de les obres i us informarem en poder fer alguna activitat. Tenim excursions programades i un cap de setmana d'hotel per a després de Pasqua. En poder disposar novament del local, ens comprometem a fer un gran dinar per inaugurar-lo.

Tant el vostre president, com la resta de la Junta Directiva, vos desitjam un bon Any 2023, ple de felicitat i de bona salut.

MOLTS D'ANYS AMICS!!

Biel Llobera

AGRUPACIÓ FESTA PAGESA

Ha arribat la tardor i amb ella els esclata-sangs. Un any més fem fet la mostra a la fira Biniarreles, sa Fira de Mancor, que es va celebrar els dies 26 i 27 de novembre. Els nostres infants varen poder mostrar el que han après aquests dos mesos que duim de curs. Per sort, enguany el temps ens va acompanyar.

Començam dia 3 d'octubre al casal de cultura
Dilluns
De 3 a 5 anys * de 18h a 19h.
(*manca a partir de 200h)
De 6 a 11 anys de 19h a 20h.
Dimecres
A partir de 12 anys de 19 a 20h.
Agrupació de 19.30 a 20.30h

Vos recordam els nostres horaris d'assajos per si vos animeu a començar.

ELS MÚSICS, CANTADORES, BALLADORS I BALLADORES DE FESTA PAGESA

VOS DESITJAM UN VENTURÓS ANY 2023

CLUB ESPORTIU MONTAURA

El dia 11 de desembre passat al Camp de Turixant va tenir lloc la presentació dels equips del Club Esportiu Montaura. Malgrat que el dia no ens acompanyàs massa la jornada va ser tot un èxit. Hi foren presents el batle, Guillem Villalonga, i el regidor d'Esports, Joan Ramon. Comptàrem amb la presència del nou president de la Federació Balear de Futbol, Sr. Pep Sansó.

Aquest mateix dia es va presentar la nova mascota en MONTAURET. L'assistència de públic fou notable.

Parlament del president de la Federació Balear

Parlament del Batle de Mancor

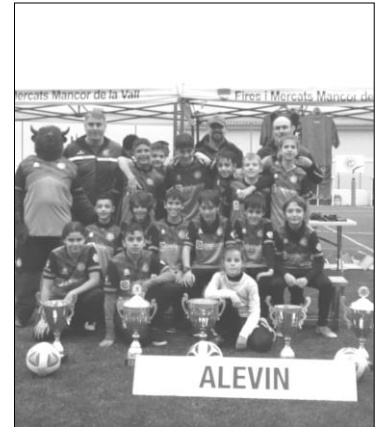
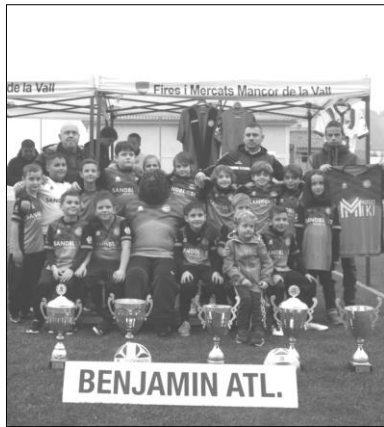
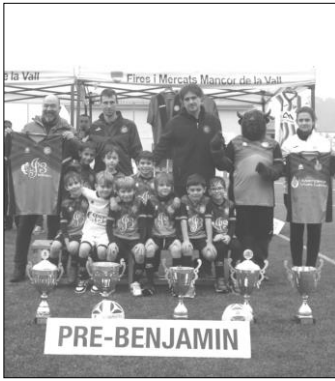
MONTAURET

Parlament del coordinador del Montaura

MONTAURA

XII EDICIÓ DEL TORNEIG DE NADAL AL CAMP DE TURIXANT

Els dies del 27 al 31 se celebrà el torneig i amb aquesta edició ja sumam la dotzena. A continuació podeu veure els equips participants i per categories.

L'equip Prebenjamí de segon any del CE Montaura es va proclamar campió de la seva categoria. A la categoria hi participaren els següents equips: Montaura, Alcúdia, At. Balears, Constància i At Marratxí. Els dos equips que arribaren a la final foren el Montaura i l'AT Balears. Per decidir el guanyador varen tirar penals i el darrer penal el va aturar el porter del Montaura en Lluch, que ha estat un dels grans protagonistes del partit.

ENHORABONA A TOTS PEL GRAN TORNEIG QUE HAN FET!!

EQUIPS PARTICIPANTS

PREBENJAMÍ 2n ANY

**MONTAURA
ALCUDIA
AT BALEARS
CONSTANCIA
AT MARRATXI**

BENJAMIN 1r ANY

GRUP A

**ANDRATX
MONTAURA A
CARDESSAR
MURENSE
FERRIOLENSE**

GRUP B

**SAN FRANCISCO
MONTAURA B
INTERPLA
LLOSETENSE
SALLE**

BENJAMÍ 2n ANY

GRUP A

**ALCUDIA
SANT JORDI B
MONTAURA A
BINISALEM
CONSTANCIA B**

GRUP B

**CONSTANCIA
SANT JORDI A
POBLENSE
MURENSE**

ALEVÍ 1r ANY

GRUP A

**RCD MALLORCA
MARRATXI
CONSTANCIA
MONTAURA**

GRUP B

**AT BALEARS
ACADEMIA VICENTE DEL BOSQUE
CARDESSAR
SAN PEDRO**

ALEVÍ 2n ANY

GRUP A

**CONSTANCIA
SELECCIÓN BALEAR
BINISALEM
SANT JORDI
MONTAURA B**

GRUP B

**RCD MALLORCA
ACADEMIA VICENTE DEL BOSQUE
COLLERENSE
AT RAFAL
MONTAURA A**

ESCOLETA MUNICIPAL MONTAURA

Hem començat el mes d'octubre i continuam amb l'acollida dels infants. A poc a poc hem establert vincles de confiança i seguretat, els nins i nines es mostren més tranquils ja que reconeixen l'espai i els adults que els acompanyam.

Hem iniciat algunes de les rutines d'aula però continuam amb l'acollida i respectam el temps dels nins i nines.

De forma molt relaxada anam mostrant diferents propostes per tal que els infants se sentin engrescats.

Les propostes són multi sensorials, on els sentits són els protagonistes. Cada espai aula treballa de forma diferent ja que els ritmes són diferents.

Al nostre equip educatiu donam la benvinguda a n'Eduard, un nou company que va arribar tímid però que poc a poc s'ha guanyat l'estima de petits i adults. També donam la benvinguda a na Marta, ha començat amb nosaltres ja que n'Antònia va partir a una altra escoleta, tots dos s'han incorporat a l'equip amb molta facilitat, esperam acabin el curs amb nosaltres.

En aquest mes d'octubre ens trobam la festa popular de les Verges, vàrem anar a l'escola a comprar bunyols i compartir-los a l'escoleta tots junts.

Arriba el mes de novembre, després de debatre què fer, vàrem decidir no perdre la tradició dels Rosaris i vàrem confeccionar amb l'ajuda dels infants uns rosaris per a cada un.

Aquest mes a Mancor també se celebra la popular Fira de Biniarrels, i nosaltres cantam cançonetes populars i manipulam amb diferents textures de la natura. El mes de desembre com és tradició decoram la nostra escoleta i ens preparam per rebre el Nadal, les famílies ens ajuden a decorar l'entrada.

Volem donar les gràcies al CEIP Montaura per un any més comptar amb nosaltres per la popular xocolatada de Nadal que tant ens agrada.

A part també hem celebrat els aniversaris dels nostres nins i nines.

També volem donar les gràcies a l'Ajuntament, enguany hem tornat a comprar nou mobiliari per distribuir els espais de la nostra escoleta i durant aquestes vacances de Nadal ens han canviat de l'espai

dels nadons finestres i porta de sortida al pati i de l'espai de 1-2 anys ens han canviat vidres de seguretat i nova vidriera per poder ventilar l'espai. Moltes gràcies per aquestes millores.

ANIVERSARIS

ALBERT

ALEJANDRO

MARC

MARTINA

MARC

GABRIELA

JOAN

L'EQUIP EDUCATIU VOS DESITJA UN VENTURÓS ANY 2023

CEIP MONTAURA

A l'escola també participam de la celebració del 40è aniversari de la biblioteca de Mancor

Dia 20 de desembre, al CEIP Montaura va ser un matí especial. Vàrem rebre l'esperada visita de na Cati Llabrés, la nostra bibliotecària preferida! En un petit acte, senzill i sense cap pretensió que no fos la gratitud, li

vam transmetre la nostra satisfacció per la seva ajuda i col·laboració que sempre ha proporcionat al nostre centre al llarg de la seva trajectòria.

Aprofitàvem l'avinentsa per a fer aportacions a nivell de cycle:

Els alumnes d'Infantil feren un póster de suport a la pregunta "Què és per a tu la biblioteca?"

A primer cycle, va anar d'endevinalles i la recitació del poema que havien creat en un tasca col·laborativa.

Un fotocall realitzat per 2n cycle ens va permetre fotografiar-nos amb els nostres llibres preferits.

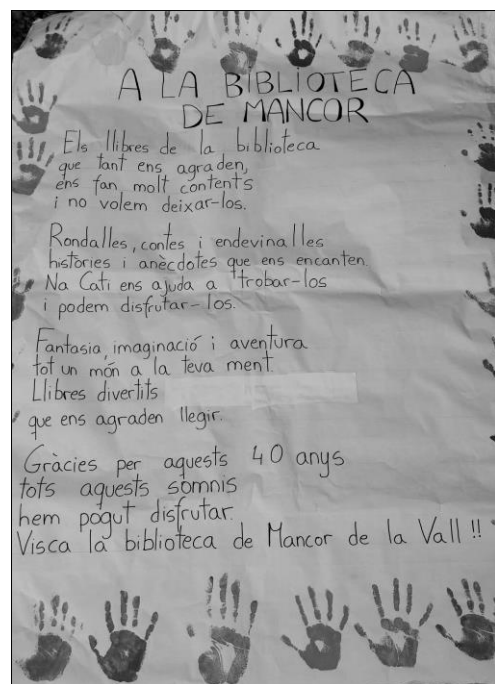
El toc final, l'aportaren els alumnes de 3r cycle que, amb l'ajuda dels seus mestres, enfilaren un emotiu text que va llegir na Carme Moreno de 6è.

Finalment, na Cati ens va regalar unes paraules que reflectien el seu agraïment i un petit detall perquè sempre gaudim del plaer de llegir.

Un cel clar i benevolent i uns alumnes engrescats foren el colofó d'una estona entranyable!

D'aquí 10 anys, festejarem les noces d'or d'aquesta petita gran biblioteca!

VISCA LA BIBLIOTECA DE MANCOR DE LA VALL!!

BIBLIOTECA JORDI SAMPOL RIERA

Dia 22 d'octubre celebrarem els 40 anys de la Biblioteca

L'any 1982 s'acordà la creació d'una Biblioteca Municipal adherida a la xarxa del Consell Insular de Mallorca amb la signatura del conveni de col·laboració entre el Centre Coordinador de Biblioteques i l'Ajuntament de Mancor de la Vall dia 20 d'octubre de 1982

Signatura del conveni per part del Batle, Gabriel Pocoví i el Conseller de Cultura del Consell General Interinsular, José Francisco Conrado de Villalonga

La Biblioteca no sempre ha estat al lloc on està ara, ha estat ubicada a diferents llocs.

Quan es va crear es va ubicar al 2n pis de la Casa de la Vila. Per manca d'espai va canviar la seva ubicació al Casal de Cultura, després al 2n pis de l'edifici parroquial i finalment es traslladà a la planta baixa del mateix edifici parroquial situat al c/ Metge Josep Mateu,5 just davant de l'església al centre del poble. La biblioteca consta de 2 sales, banys, magatzem i pati exterior.

Sala 1: Entrada, zona infantil de lectura i consulta, zona juvenil de consulta, zona de lectura de premsa, revistes. **Sala 2:** Zona d'adults de lectura i consulta, zona d'ordinadors, recepció i informació. Als banys es pot accedir des de la sala 2. El magatzem (dipòsit de llibres i altres materials) està ubicat al 1r pis de l'edifici. **Pati exterior** on es realitzen, quan fa bon temps, la major part d'activitats de Foment a la lectura (contacontes, presentacions de llibres, club de lectura, xerrades, etc.)

Fotos d'abans

**Fotos
d'ara**

Tampoc hi ha hagut les mateixes persones encarregades de la seva gestió

Maria del Carmen Valdivieso de 1983 a 2000

Joana Margalida Mateu 2001

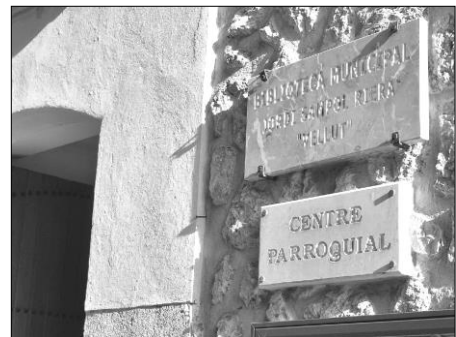
Jero Ramis de 2002 a 2005

Catalina Ma. Llabrés d'ençà de 2005

La Biblioteca de Mancor de la Vall té nom...

El 25 de juliol de 2018 la biblioteca de Mancor de la Vall, va passar a dir-se Jordi Sampol Riera, *Vellut*. Mancorí que fou condemnat a mort per ser regidor d'esquerres a Mancor. L'any 1938 va ser afusellat al cementiri d'Inca Si la biblioteca porta el seu nom és per a retre homenatge a aquestes persones amb inquietuds culturals que van morir injustament per les seves idees polítiques.

El dia de la celebració de l'aniversari fou, sens dubte, un dia ple d'emocions, de records i de recolzament de part de totes les persones que assistiren a la celebració: Usuaris, amics...

SÓN JA 40 ANYS, D'AQUEST PROJECTE QUE ENS IL·LUSIONA I VOLEM FER CRÉIXER.

Agraïm, en especial, la presència de totes les bibliotecàries que ha tingut la Biblioteca durant aquest 40 anys de constant evolució (Maria del Carme, Joana, Jero i Cati)

Exposició de fotos dels 40 anys de Biblioteca, Música, contacontes, refresc... vos deixam un tast

ALTRES ACTIVITATS DEL TRIMESTRE

13/10/22 Cinema Els dijous al Teleclub “In the Mood for Love” pel·lícula de l'any 2000 dirigida per Ong Kar-Wai (VOS)

Hong Kong, 1962. Chow, redactor en cap d'un diari local, es muda amb la seva dona a un edifici habitat principalment per residents de Xangai. Allà coneix Li-zhen, una jove que s'acaba d'instal·lar al mateix edifici amb el seu marit. Ella és secretària d'una empresa d'exportació i el seu marit està contínuament de viatge de negocis. Com que la dona de Chow també està gairebé sempre fora de casa, Li-zhen i Chow passen cada vegada més temps junts i es fan molt amics. Un dia, tots dos descobriren una cosa inesperada sobre els seus respectius cònjuges.

17/10/22 “HAKI, LA PAPALONA MÀGICA” contacontes, exposició i paradeta sobre el Comerç Just.

Agrair al Fons Mallorquí de Cooperació i a s'altra Senalla la voluntat d'aconseguir un món més solidari, més just, més digne i més sostenible. Gràcies a activitats com la paradeta de productes de comerç just,

l'exposició de comerç just que va estar exposada a la Biblioteca durant dues setmanes, el contacontes que ens va contar n'Elisabet “Haki, la papallona màgica” on vàrem reflexionar que són petits gestos els que poden canviar el Món.

Compromesos amb les ODS Agenda 2030.

21/10/22 Presentació del segon llibre de J. M. Massot “EL HOMBRE DE LA CORTINA”.

Uns dels actes dins la celebració del 40 anys de Biblioteca fou la presentació, divendres 21/10/22, del segon llibre de J.M. Massot “El hombre de la cortina” novel·la entre el terror psicològic i la intriga.

L'autor ens explicà que es va inspirar en les pors més grans de la infància per crear una novel·la inquietant i àgil que sotmet els personatges a lluitar amb els costats més foscos. El que separa el somni de la realitat es converteix en un mirall difús. Estàrem encantats des de la Biblioteca de Mancor de llegir i recomanar el llibre.

25/10/2022 Club de lectura Biblioteca-Escola 5è CEIP Montaura “Les bruixes” Roald Dahl.

Les Bruixes un clàssic que ens encanta!! Sabries reconèixer a una brúixa de debò? Gairebé ningú pot. El nostre protagonista aprendrà de la seva particular àvia no només a distingir-les, sinó també a enfrontar-se a elles i al seu malèfic pla per acabar amb el que més odien al món: els nens!

Observa amb ulls brillants el món que t'envolta perquè els secrets més grans estan sempre amagats als llocs més insospitats. Qui no creu en la màgia mai la trobarà" (Roald Dahl)

27/10/2022 Illa del tresors joc i llegenda “ La por de Mancor “ per celebrar la nit de les ànimes

L'illa dels Tresors és un joc digital (app) per conèixer les llegendes de Mallorca a través de la geografia de l'illa. Quines llegendes hi ha, quin tipus de personatges les protagonitzen, on estan geolocalitzades... són aspectes que se sumen a un conjunt de continguts literaris, històrics, culturals i lingüístics que posen a l'abast de tots els públics i d'una manera lúdica aquesta part del patrimoni oral de Mallorca.

28/10/2022 Club de lectura Biblioteca-Escola 4t CEIP Montaura "OTTOLINA I LA GATA GROGA" CHRIS RIDDELL

Si vos agrada resoldre misteris, col·leccionar coses estranyes, la intriga, els gossos, les desaparicions, els plànols, fer de detectius, les disfresses i les aventures... segur que Ottolina vos enganxarà com els ha passat als nins de 4t del

CEIP Montaura, que ja han començat a llegir altres títols de la col·lecció.

04/11/22 CLUB DE LECTURA "NOSALTRES A LA NIT" DE KENT HAFUF

"Nosaltres a la nit" de Kent Haruf és una obra agradable i commovedora en què l'autor (que la va escriure sabent que moriria) ens parla amb tendresa i senzillesa de la soledat i de l'important que arriba a ser la recerca d'afecte i companyia a l'edat adulta. La novel·la està escrita sense transició entre els diàlegs dels personatges i el narrador, que a través del que és quotidià, evoca la bellesa que tenen els petits detalls del dia

a dia, alhora que esmicola les vides dels seus protagonistes, dues persones normals

que, per una iniciativa peculiar, es troben, s'acompanyen, es confessen i es diverteixen junts, mentre es va creant entre ells un vincle, que a la seva edat ja no esperaven.

Del llibre se n'ha fet una adaptació al cinema protagonitzada ni més ni menys que per Robert Redford i Jane Fonda.

16/11/2022 Club de lectura Biblioteca-Escola 6è CEIP Montaura "LOS NIÑOS DE CRISTAL" DE KRISTINA OHLSSON

Misteri, intriga, aventures, amistat i un poc de terror és els que ens he deixat als alumnes de 6è del CEIP Montaura la lectura de

"Los niños de cristal" de la escriptora sueca Kristina Ohlsson.

La culpable? Una Nina de 12 anys anomenada Billie. Després de la mort del seu pare la seva mare decideix mudar-se a una vella casa en un poble proper. Però alguna cosa estranya s'amaga dins de l'habitatge: Qui colpeja la seva finestra al mig de la nit? Per què la làmpara es balanceja sense raó? I qui posa aquelles figuretes de vidre a sobre de la taula? Billie sap que alguna cosa o algú ronda la seva nova llar i al costat dels seus nous amics Aladdin i Simonia, es proposen descobrir la fosca història de la casa i dels que l'habiten.

17/10/22 "EL CASTELL D'IRÀS I NO TORNARÀS" Rondalla mallorquina per celebrar Biniarrels, sa Fira de Mancor, a càrrec de Púrpura Events.

En Bernadet ha de trobar el Castell per complir una promesa que va fer el seu pare. Pel camí coneixerà un ermità, un àguila sàvia, una velleta de cinc-cents anys i la filla del Rei d'Iràs i no Tornaràs. Escoltant una rondalla i viatjant amb en Bernadet. Plegats trobarem el Castell!

Després realitzarem un taller relacionat amb la Rondalla

28/11/22 Club de lectura Biblioteca-Escola 3r CEIP Montaura "ÓSSA I CONILL; UN CONILL MENUT I SABERUT" DE JULIAN GOUGH.

Amb els nins de 3r del CEIP Montaura hem compartit la lectura "Óssa i conill; un conill menut i saberut" on els

protagonistes són veïns en un bosc nevat, però tenen costums diferents, **MOLT DIFERENTS**. La bona convivència penja d'un fil fins que un dia tots dos es veuen en perill. Aleshores se n'adonen que no hi ha res com tenir un amic al costat.

Ens ha fet reflexionar sobre la convivència, l'empatia, l'amistat i ens ha descobert algun secret!! sihhhttt!!

09/12/22 CLUB DE LECTURA “LA NETA DEL SENYOR LIHN“ DE PHILIPPE CLAUDEL

Una lectura tendre i commovedora que convida a la relectura i a la reflexió.

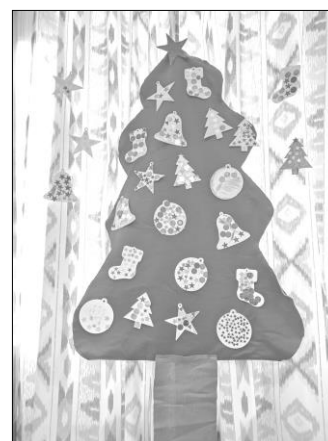
Se'ns parla de la vellesa, de la família, de la solitud i l'enyor, de les tradicions i diferències culturals, de la guerra i l'exili, de la pèrdua, de la capacitat de l'ésser humà d'afer-rar-se a un petit tauló de salvació per continuar vivint, per tenir motius

per lluitar... I tot plegat construït en base a una amistat un tant soprenent: sorprèn per la forma en els dos protagonistes estableixen el lligam de l'afecte. Parlen idiomes diferents, entre ells el diàleg verbal és impossible, però recorren als gestos, a la mirada, a la música... no hi ha prejudici. Molt recomanable!!

15/12/22 “EL PETIT AVET DE NADAL” CONTACONTES

Visites que ens encanten: els nins i nines d'infantil de 3, 4 i 5 anys del CEIP Montaura visiten la biblioteca per escoltar un conte “El petit Avet de Nadal” i fer un taller nadalenc d'engalanar l'avet de la biblioteca. Quina bondassa que feren, estau ben convidats a repetir.

21/10/22 Presentació del llibre de BIEL SIMONET "COM POSIDÒNIA EN UN ALZINAR" il·lustracions de JOAN LLUIS OLIVER, editat per ILLA EDICIONS.

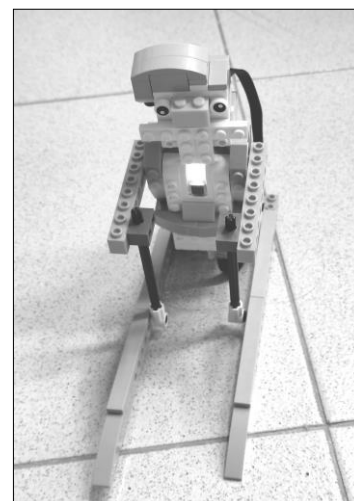
Biel Simonet amb un tarannà molt proper ens va explicar la relació de la posidònia als relats que hi ha al seu segon llibre publicat l'any 2021 i com va lligant cada una de les tres històries del llibre amb un títol tan suggerent

com desconcertant: Com posidònia en un alzina! editat per Illa. No hi manca de res, pròleg glosat, il·lustracions de Joan Lluís Oliver, epíleg... i un missatge ben clar de solidaritat i empatia cap els migrants i refugiats, la defensa de la protecció de la Posidònia i un record a la memòria històrica que no hem d'oblidar. Lectura que vos recomanem i vos convidam a que l'agafeu amb préstec a la nostra biblioteca.

29/12/22 TALLER LEGO per a nins de 6 a 12 anys Santa Claus Esquiador

Construïren i montaren aquest personatge amb el material de LEGO WeDo. Quan acabaren la construcció, la monitora ajudà als nins a programar el seu propi Santa Claus i vaja si funcionà el nostre Santa Claus esquiador anava avant i enrera, tot un èxit!!!

29/12/22 TALLER LEGO pert anins de 4 a 5 anys

Els més petits aprenen a construir una història amb peces de LEGO.

S'ho passaren bomba amb el conte del misteri del camell perdut i amb les construccions dels 3 Reis Mags tan originals i engalanats els deixaren.

29/12/22 Cinema Els dijous al Teleclub “EL MISMO AMOR, LA MISMA LLUVIA” pel·lícula de l'any 1999 dirigida per Juan José Campanella

Argentina, anys 80. La repressió del govern militar, la guerra de les Malvines, el retorn de la democràcia, la crisi econòmica i l'arribada de Menem al poder són el teló de fons de la història de Jorge i Laura. Ell (Ricardo Darín) és una jove promesa de la literatura argentina, però viu dels contes romàntics que escriu per a una revista d'actualitat. Ella (Soledad Villamil) és una cambrera que espera el retorn del seu xicot, un artista que ha muntat una exposició a l'Uruguai i del qual fa temps que no té notícies. Una nit es coneixen i no triguen a anar-se'n a viure junts, però la convivència es deteriora i la relació es trenca.

**AGRAÏM LA CONFIANÇA QUE TENIU AMB LA NOSTRA BIBLIOTECA,
DESITJAM QUE L'ANY 2023, QUE HEM COMENÇAT, ENS SIGUI BENÈVOL I VENTURÓS.**

Cati Llabrés, Bibliotecària

RACÓ INFÚS

Sempre que llegim les aventures de Robin Hood és present la figura del rei Joan *Sense Terra*, un personatge real que va néixer el 24 de desembre de 1166 i morí el 19 d'octubre de 1216, de disenteria. És un rei que va perdre els territoris continentals (el Ducat de Normandia i gran part d'Aquitània) amb la guerra contra el rei Felip II de França, i el domini de gran part dels territoris d'Anglaterra per mor de la revolta dels seus barons just quan tornaven de la guerra amb els francesos. Aquest fet el va conduir a la firma d'un concordat anomenat la Carta Magna, per la que cedia determinats privilegis reials als esvalotats. Amb tanta pèrdua de domini dels territoris de la corona, va obtenir el sobrenom de *Sense Terra*.

Una cosa semblant és el que li ha passat al protagonista d'aquesta contarella, l'**endiòt** (*Meleagris gallopavo*). L'endiòt domèstic és el resultat d'una interacció prolongada per part dels humans durant més de dos mil anys. La domesticació començà entorn als primers anys del primer mil·lenari, per iniciativa

Guajolote mexicana

dels pobles indígenes de les regions centrals de Mèxic, a partir del *guajolote* (*Meleagris gallopavo mexicana*), una de les set subespècies de l'endiòt salvatge (*Meleagris gallopavo*) que vivien, llavors, en els boscos de Mèxic i dels Estats Units. Empraven d'ell la seva carn i els seus ous com a font proteínica, i les plomes amb finalitats ornamentals personals i/o de la llar. Els asteques l'associaren al seu déu *Tezcatlipoca*.

L'any 1498, els espanyols portaren a Espanya varis exemplars amb el nom de *-gallines d'Índies-* quan tornaren a Europa. Primer es va començar la

reproducció a Espanya i després es van estendre a altres països europeus: França, Itàlia, Grècia, i Turquia, desenvolupant subespècies pròpies. A Anglaterra arribaren l'any 1540 des de Turquia, anomenant-los *turkey* (per la seva procedència turca). Dècades posteriors els anglesos repatriaren endiòts a Amèrica, introduint-lo a les seves colònies d'Amèrica del Nord. A la regió de Nova Anglaterra, com exemple, crearen la "raça bronzejada", que és un creuament entre l'endiòt domèstic que ells portaren i la subespècie salvatge que encara habitava a les muntanyes Apalaches. Tan a Mèxic com als Estats Units, amb tanta cacera havien exhaurit, a la pràctica, tots els exemplars de les cinc subespècies que habitaven aquelles terres, i gràcies a la seva reimplantació anglesa ara tornen a disposar d'aquest animal.

El nom original d'aquest animal és *guajolote*, que a Europa es va convertir en "gallo de indias", indiòt, endiòt, titot, a Espanya; a Itàlia, tacchino; a França, dinde; a Grècia, toupkia (procedent de Turquia); i a Turquia, hindi. Amb la denominació anglesa de *turkey* es perdé per sempre el seu nom original, perquè és així com és conegut a tots els Estats Units d'Amèrica i a Mèxic on hi retornà. És veritablement un "*joan sense terra*".

El fet d'anomenar a l'endiòt a Espanya "gall de les Índies" i els seus noms derivats, era per establir una diferència amb la "gallina de Guinea" o "Faraona" (*Numida meleagris*), que són les dues úniques espècies *meleagris* a nivell mundial. El nom el prenen d'en Meleagre, de la mitologia grega, que era fill d'Eneo (rei de Calidó) i d'Altea (germana de Leda). D'en Meleagre, quan era nin, les Moires havien anunciat a Altea

Numida meleagris

que la vida del seu fill estava lligada a un tió que estava cremant en aquells moments en el foc de la llar. Quan acabàs de cremar, deien les Mories, Meleagre moriria. Altea va treure el tió de les brases, l'apagà i el guardà. El color del carbó és el punt en comú que tenen l'endiot i en Meleagre, si bé per aquest era el seu fat. Després de varies malifetes d'en Meleagre, Altea va decidir acabar amb la vida del seu fill i va llançar al foc el tió a mig cremar i el deixà consumir.

Tornem als endiots. Actualment, a més de tornar a habitar Amèrica del Nord, des dels Estats Units fins al sud de Mèxic, ja ho fa a nivell mundial. Les dotze subespècies conegudes es troben en una àmplia varietat d'hàbitats, incloent planes i muntanyes, sempre necessitats de resguard per als nius i d'arbres per posar-se i esquivar als depredadors. Passen gran part del dia cercant aliment en el sòl i només volen curtes distàncies sense arribar a migrar. Aquests animals, en general són omnívors alimentant-se de petits insectes, llavors i plantes; variant considerablement de pes i de grossària entre les subespècies. Són de comportament diürn, posant-se a les nits en les capçades dels arbres.

L'endiot mallorquí és una agrupació racial derivada d'una de les set subespècies que hi ha a Europa. Actualment no està reconeguda com a subespècie tot i que es preveu que gràcies als programes de selecció realitzats des finals del segle XX s'aconsegueixi aviat. És de bones aptituds maternes. De cos lleuger, de 6 a 7 quilos els mascles i de 4 a 5 les femelles. El plomatge sempre és negre, encara que amb lluentors entre el blau i el verd. Neixen amb les cames d'un color gris que es va aclarint amb l'edat fins esdevenir rosat. El bec és gris. El moc dels mascles està molt desenvolupat a diferència del de les femelles. El color dels ulls és de gris fosc a negre. Els ous, blancs i picats de vermell pesen prop de 80 grams.

Endiot, indiot, titot, gall d'indi

Abans del segle XX, l'endiot era un luxe i només per a persones benestants. Però a partir del primer terç del segle XX diversos fets, en conjunt, han permès el seu consum més assequible. La producció avícola intensiva es va tornar popular arreu del Món, sobre tot a partir del decenni dels 1940. La disponibilitat de la refrigeració va permetre que els endiots congelats es trametessin a mercats allunyats dels llocs de producció, aprofitant els avanços del transport, sobretot del marítim. Els resultats obtinguts contra les malalties que els afectaven augmentà més encara la seva cria i producció. Per acabar, les preferències dels consumidors que, sobretot, han acompanyat aquests canvis.

L'endiot de viver disposa d'una carn de qualitat nutricional superior a la de les altres espècies domèstiques, al presentar un menor contingut de colesterol i grassa. Cent grs. de pitera o cuixa d'endiot tenen un percentatge de colesterol de 16 i 28 mg respectivament, i el percentatge de grassa és de 0,6 i 1,6 % en

cada cas. La mateixa quantitat de carn aporta 130 calories, per tant és adequada per a dietes restringides. És un aliment proteic i fàcil de digerir. En general, és un aliment que ha evolucionat considerablement: de ser un producte exclusivament nadalenc a ser un producte que es consumeix de cap a cap de l'any.

Per acabar, la carn d'endiot destaca per les vitamines del grup B, especialment la vitamina B3 o niacina. Per altra banda és una carn rica en minerals, especialment potassi, magnesi i ferro. La carn es pot adquirir fresca o congelada, de l'animal sencer o en diversos trossos. Altres derivats són les hamburgueses, les salsitxes, els fiambres o el blanquet, entre d'altres.

Amb una paraula, recomanable!!!. Menjau, quan pugueu, carn d'endiot!

Fins la pròxima.

Domingo Llull

CUINA SANA

Endiot a lo rei en Jaume

A les festes de Nadal i Cap d'Any era i és ben habitual consumir animals de ploma. Endiots i pollastres són els més desitjats. L'endiot era cuinat a les cases benestants i es reservava quasi per aquestes ocasions festives. Avui en dia està més popularitzat. El plat es diu "a lo rei en Jaume" perquè, sobre tot, es menjava el dia de Cap d'Any, data de la seva conquesta de Mallorca.

El farciment vol ser una guarnició, que es courà a dins l'animal, on s'intercanviaran i s'amararan sabors. Si no disposau d'un endiot, preperau un pollastre. Donau-li el vostre punt!

Preparació: 30 minuts. **Cocció:** entre 3 i 4 hores (50 minuts per quilo). **Comensals:** 8 - 10

Ingredients:

1 endiot de 4 o 5 quilos. Si és un pollastre, 2 quilos o 2 quilos i mig
2 pomes - 2 moniatos - 40 gr. ametles crues - 150 gr. de ventresca -
2 o 3 cullerades de panses - 6 o 7 prunes seques - 1 raig de brandy -
canyella - 2 o 3 alls - 1 ceba - Pebre bo i sal - 2 tassons d'aigua o de
brou - 2 llimones - oli - Patates (?)

Elaboració:

1. Buidau les vísceres, si les té, de l'animal. Socorrau el plomissó.
2. Salpebrau l'animal per dins i per fora. També amb el suc d'una llimona el regau per tot arreu.
3. Per ara, reservau.
4. Després tallau les pomes en quadradets i sense pelar, i les regau amb unes gotes de llimona perquè no tornin fosques.
5. Palau i tallau a quadradets els moniatos.
6. Posau les panses i les prunes a macerar amb una mica de brandy i aigua.
7. Amb la ventresca feis daus.
8. Tallau els alls a trossos petits.
9. Posau oli a una paella a foc fort i hi posau la xulla i els alls, remanau una estona i baixau el foc a la meitat. Quan la xulla estigui daurada per totes bandes hi afegiu el moniato, remenau i tapau. Deixau que cogui devers 5 minuts. Després hi afegiu les ametles i repetiu la mateixa operació (remenar i deixar que cogui 5 minuts), sempre tapat. A continuació posau la poma, les panses i les prunes escorregudes i ho deixau altres 5 minuts. Al darrer moment li posau una mica de canyella al gust, mesclau, rectifiqueu de sal i aturau el foc.
10. Quan hagi perdut un poc de temperatura, ompliu l'endiot amb el farcit de la pella. Cosiu amb fil el ventre i el gavatx o amb l'ajuda d'escuradents els cloveu.
- 11.- Per donar una mica de forma a l'animal fermeu les potes entre si i feis el mateix amb les ales, una a una.
12. Posau l'endiot dins una greixonera o rostidora i el regau amb el brandy on s'han macerat les panses i prunes.
13. Posau la ceba tallada a trossos grossos al voltant, l'aigua o el brou i untau l'animal d'oli.
14. Coure al forn a 180°. L'heu de regar amb el suc que vagi amollant cada quart d'hora o cada vint minuts màxim.
15. Heu de tenir en compte que per coure, es necessiten 50 minuts per cada quilo de carn que faci l'animal.
16. El duiu a la taula i el trinxau procurant servir a cadascun dels qui venen a la taula una part del farcit. Es pot acompanyar, a més, amb patates que també prèviament haureu palat, tallat en daus i fregit. S'assaonen amb sal.

Foto gentileza de
Caterina Gelabert Perelló

Bon profit!!!

Domingo Llull

IMATGES D'AHIR – 1944

Grup d'amics i amigues que l'any 1944 feren una carrossa i participaren a les beneïdes de Sant Antoni. Uns i altres anaven ben mudats amb vestits d'època, les dones de pagesa, falda, davantal, rebosillo que les tapava el cap, els homes pantalons bombatxos, guarda pits i mocador al coll, una vegada acabada la festa anaren a Inca, a cas Fotògraf Payeras, a fer-se una foto de record.

L'Ajuntament va fer dues exposicions, recordareu els més majors les persones de la imatge. A vegades és difícil conèixer els noms i ens podem equivocar. Moltes de les persones que visitaren les exposicions manifestaren el desig de poder tenir alguna d'aquestes fotografies, i que era una pena que l'exposició no fos permanent. L'Ajuntament es feu ressò d'aquest interès dels mancorins, i comptant amb la feina silenciosa i ben documentada d'en Gabriel Fiol, va posar fil a l'agulla per complaure i satisfer aquest desig dels mancorins i mancorines, publicant un llibre **Mancor de la Vall, IMATGES DEL PASSAT** (dia 20 de juny de 1986), amb el suport econòmic del Consell Insular de Mallorca i de la Caixa de Balears "Sa Nostra". L'Ajuntament va donar les gràcies a les entitats col·laboradores, i va agrair la feina d'en Gabriel Fiol. El llibre és un document entranyable del nostre passat per conèixer la realitat d'altre temps d'aquest Mancor que avui vivim.

A la fotografia podem contemplar, d'esquerra a dreta, a la fila dels que estan drets: Nicolau Horrach de *cas Relotger*, Antònia Arrom *Ramona*, Bartomeu Coll *Sinever*, Catalina Morro, de *can Fressa*, Jaume Mora *Valencià*, Catalina Riera de *can Miquel d'Escorca*. Asseguts, d'esquerra a dreta: Maria Martorell de *ca na Liquen*, Margalida Sastre de *can Masip*, Joan Servera, era de Son Servera i feia feina a can Masip, Apol·lònia Pou de *can Rialla*, Miquel Coll *Sinaver*, Catalina Arrom "*Ramona*", Antònia Frontera de *ca na Mirall*. Asseguts en terra. D'esquerra a dreta: Maria Sastre de *can Masip*, Joan Coll *Sinaver*, Jaume Arrom de *can Ramon*, Antònia Mateu de *can Xantis*.

Aquesta fotografia arreglada per Eduard Rovira; no és la mateixa que va sortir a la Revista Montaura.

Fotografia: propietat de Margalida Gual.

Comentaris: Gabriel Pocoví Pou de *can Pastora*

PER RECORDAR

**Excursió de la tercera edat dia 1 de març de 1986 (Monti-sion – Poble Espanyol),
Organitzada per l’Ajuntament de Mancor de la Vall i la Caixa de Balears “Sa Nostra”**

Era un dissabte dematí, a s’Avenida hi havia tres autocars que esperaven sa gent per col·locar-se i sortir d’excursió. A pesar de que plogués tothom va comparèixer, prop de les nou i mitja unes cent quaranta persones de Mancor varen sortir. Anant per sa carretera senties sa gent que deia, un mal dia hem agafat si tot lo dia fa això agafarem un constipat.

Emperò no va ser així, quan vàrem ésser a Inca de ploure es va aturar, arribarem a Porreres tot es veia molt més clar. A Monti-sion pujàrem, allà va ser el primer lloc on mos vàrem aturar, damunt una taula hi havia unes coques amb verdura, que es feien respectar. Ho dic sense bravejar, ses coques varen ser bones, es vi un bevent ben sa, jo crec que va treure es fred als que el varen testar. Anant cap a l’autocar a s’escala d’entrada una foto vàrem fer, com heu pogut comprovar quedàrem la mar de bé.

De baixada, passàrem per Lluçmajor, s’Arenal, sa gent anava ben tapada i no feia ganes de nedar, arribàrem a Palma, mos aturàrem a fer una passejada en el Far de la mar, prop de la una i mitja, en es Poble Espanyol ens anàrem a dinar. Quatre viudes divertides es volgueren destacar, un carruatge llogaren per venir a dinar, per tenir el xofer content cançons li varen cantar, la foto no es de les millors, els mes majors les recordareu, na Maria *Guixa*, na Francisca *Piti*, na Toninons de *can Prim*, i na Maria de *ca n’Aina Gila*.

El dinar va ser molt bo, crec que a tothom va agradar, abans de prendre el cafè, es batle que era en Biel Pocoví, amb en Toni de Sa Nostra, un obsequi ens va donar perquè sempre recordàssim aquesta excursió.

Tornàrem agafar autocar cap Esporles a visitar sa Granja, després de trescar-ho tot, a un pati arribàrem, damunt una taula hi havia uns ribells plens de bunyols i uns altres de pa de figa, es bunyols eren molt bons crec em menjàrem, no sé si abusàrem, lo que és ben segur, és que a n’aquella pagesa sense pasta la deixàrem, es vi dolç tampoc va faltà.

Història narrada en glosat pel nostre amic, Pep Amengual, Ferrà.